49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1608 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 18 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ — 1 ՀՈԿՏԵՄ. 1906 12 ՇԱԲԱՆ 1324 — 18 ԷՅԼՈՒԼ 1322

Journal Armenien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճամբան, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته در
صاحب امتيازى: اوهانس قرد
اداره‌خانه‌سى: باب عالى جاده‌سنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ», ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԽԱՉՎԵՐԱՑ

Խաչին պատուանդանին առջև Քրիստոսասէր հաւատացեալներու երամը, իր ակնարկները և մտածումները խաչին և խաչուած Փրկչին ուղղելով՝ կ'ամփոփէ իր հոգեւոր բաղձանքները, երկնային մանանային կարօտութիւնը, և աղօթքի մրմունջներ կը հծծեն երկնային սիրով լեցուած հեւքոտ սիրտերէ, Տիրոջը փառքը պանծացնելով։

Խաչի սրտապնդիչ շարականները, հոգենուագ երգերը, վէտվէտուն և նկարէն հատուածներու լուսաղող ներդաշնակութիւնով, յուզիչ և ազդու շեշտերով, հոգեզմայլ և յորդ իմաստներով, խաչի տօները կը հաստատեն մեր կեանքին և անոր բոլոր երեւոյթներուն վրայ։

Գողգոթայի խաւարներուն մէջ խաչը քրիստոնէին համար բարեպաշտիկ ներշնչումներ և փրկական խորհուրդներ ունի, վասնզի անիկա կը ցոլացունէ Աստուծոյ վեհութիւնը իր մեծվայելչութիւններով։

Խաչի գաղափարին մէջ կը խտանայ անձնուրացութեան ոգին։ Խաչը բեհէզ կը հիւսէ մեր կեանքին, եթէ հաւատանք անոր սուրբ նուիրումներով, իսկ խաչի վարդապետութեան հակառակ ընթացք մը և անոր մասին անսիրելութիւնը՝ սարդի ոստայններ կը հիւսեն մեր շուրջը, իբրեւ պատրանք մեր խաբուսիկ հաճոյքներուն, սէրերուն ու յղփացումներուն։

Մենք Լուսաւորչի և խաչի հաւատքին հետեւողներս մէկ ձեռքերնիս խաչին երկնցուցած տանինիս, միւսով մեր հարստութեան, մեր գեղեցկութեան, մեր ոյժին կը փարինք։

Խաչի հաւատքը չի խախտեր բնաւ. անմահութեան սահմանուած է. ան կը ներշնչէ իրեններուն ամէն ինչ որ տեւականութիւն մը կ'ապահովէ։ Անիկա կը մխիթարէ և կը փրկէ, հոգին կը յուսադրէ ու կը զօրացնէ, արձակ թեւեր կուտայ հոգիին ու անոր ըղձանքներուն։

Խաչը վառ կը պահէ մեր սրտերուն խարերը ամէն սուտ փառքերէ ու խաբկանքներէ անջատ բարոյական տենչ մը և զգալ կուտայ մեզի երկինքի վայելքներուն հրապոյրը, և եթէ ակամայ անկումներ գլորեն մեզ, փոխանակ մեղկանալու՝ փոխանակ հեշտ գտնելու այդ աղտոտ գայթումները պիտի զօրանանք ու պիտի քաջալերուինք, և խաչի ոյժը պիտի ոգեւորէ մեզ։

Խաչին հետեւողներուն աղօթքն ու մաղթանքը կ'երթան դէպի երկինք, ամպակուտակ խունկի բարդերով, միգամած լայն ծովու մը ծոցէն վեր ելած անհատնում շունչին նման։

Խաչը կը խորհրդաւորէ ու կը յիշեցնէ մեզ Գողգոթան, հոգեւոր փրկագործութեան Աստուածային բնագործութեան մէջ։ Խաչը՝ իբր նշան փրկութեան, շարունակ պիտի յիշեցնէ հաւատացեալներուն Աստուածային փրկանքը և պիտի զգուշացնէ զանոնք նոր նոր մեղապարտ գայթումներէ։ Խաչը փրկչին յաղթութեան զէնքն է, որով ջնջուած է մեղքը։

Խաչին կեանքը, խաչեալին պատկերը վեհ ներշնչումներով կը խօսին մեր սրտերուն, նայինք անոնց մանկական զուարթ նայուածքով մը, որ չտարբաղդեր իր առարկան, այլ կ'ընդունի զայն ամբողջովին հոգիին մէջ։

Խաչի հաւատքը բիւրաղան տանջանքներու դառնագին բաժակին մէջ երկնային անհուն սփոփանքի կաթիլներ կը ծորէ, Ան ունի իր մէջ երկնային խորհուրդը Գերագոյն կամքին, զոր կշռելու համար պիտի փշրուէր մարդկային իմացականութեան նժարը, Անով յաւիտենական պատգամը իր նուիրական խաչելին բարձունքը հասաւ։

Խաչը՝ հոգեւոր տկարութիւններու, լքումներու, յուսահատութեան մշուշները փարատող շանթի մը ցայտքը գծեց կեանքերը պատանքող խաւարներուն վրայ։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Մ. ԾԱԼԵԱՆ

ՄՕՐԸ ԱՆԷԾՔԸ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԱԿԱՆ ՀԷՔԵԱԹ

Սիդոնացւոց Սարեփթա քաղաքին բնակիչները, իրենց իգացօղի, շնացօղի, պոռնկացօղի գարշելի մեղքերը ծայր աստիճանին հասցուցած ու Եահվէյի բուռն զայրոյթը գրգռած էին։

«Մեղքերու այս անձնատրութեան մէջ՝ իմ գոյութիւնս անգամ մոռցան, պէտք է սոսկալի պատժել այս ստամբակները» խորհեցաւ Աստուած։

Եւ յիրաւի — ինչպէս կ'ըսէ Ս. Գիրքը — այն տարին չոր ու երաշտ եղանակէ մը վերջը, ահռելի սով մը եղաւ երկրին մէջ, սով մը՝ այնքան տարասփռունակ, որ հօր և որդիի միջեւ գութի ու կարեկցութեան այն գիրգ զգայումները քարացան բոլորովին և շատ անմեղ մանկիկներ իրենց ծնողաց կատաղի սովալլուկ վայրկեաններուն զոհի խարոյկներ եղան, վայրի ու ընտանի անասուններու նման։

Սով էր բովանդակ երկիրը, հարուստ թէ աղքատ անօթութեան անողոք նոպաններուն մատնուած էին, և չկար տուն մը ու անօթութեան տուայտանքներէն ցաւատանջ ոռնում մը չի լսուէր, չկար տուն մը՝ որ հացի չորաբեկ չերտ մը գտնուէր, և նոյն իսկ՝ այս ընդհանուր թշուառութեան բաժինէն անմասն չէր մնացած ժամանակի Տեառնողը Թեզբացի Եղիան, որ վաւաշոտ ագռաւներու կտուցներէն փրթած նիհար կերակուրներովը միայն կը կերակրուէր իր Յորդանանու Քերիթ հեղեղատատ ապաստանարանին մէջ, որ կանանչորակ և յանկուցիչ գեղազարդութիւններու դիւթական հմայքներովը փռուած էր իր առջեւ՝ առփոռ կնոջ հեշտագրգիռ մարմնոյն նման։

Սարեփթա քաղաքին այս եղկելի կացութեան մէջ, մայր մը կար սակայն, մայր մը՝ արդար ու բարեգութ, որ կուլար ու կը հեծէր իր տան մէջ, ո՛չ թէ իր նօթի ու քաղցած ստամոքսին համար, այլ իր որդւոյն, որ անօթութեան դժնդակ քաշքշուքներէն վերջը դառնօրէն հիւանդացած էր, հիւծէ ցամքած կմախքի մը վերածելով անոր մանկական առոյգ կեանքը։ Մայրը իր որդւոյն անարին վրայ հակած կուլար ու կը հառաչէր, ու անոր դալկահար մարմնին վրայ շիթ շիթ արցունքներ կը թափէր, իբրեւ թէ իր մայրական աչքերէն հոսած արցունքները մէկ մէկ սպեղանի ըլլային իր որդւոյն դառնակսկիծ խիթերուն։ Մինչ կը հառաչէր և կ'աղօթէր Աստուծոյ. «Ո՛վ Տէր, Քու ծառադ, աղախինդ ամէն ատեն քեզի հնազանդ ու երկիւղած կին մը եղած է, ազատէ իմ որդին մահուընէ և կիս դարձուր կեանքէ»։

Եւ արդարեւ՝ գթաց Աստուած այս կնոջ աղաչանքներուն ու ընդունեց անոր աղօթքները, որ ամէն ատեն այնքան սրտաբուղխ ներշնչումներով կը մատուցանէր իրեն։

«Ելի՛ր, ըսաւ Աստուած Քերիթի հեղեղապատ մարդուն, ու շուտ գնա Սարեփթա. արդար այրի կին մը զքեզ պիտի կերակրէ, բայց դուն ալ փոխադարձաբար անոր վիշտերը ամոքէ։»

Առաւօտ մըն էր, կ'ըսէ աւանդութիւնը, այն գեղեցիկ առաւօտներէն, զոր ամառնային հաճելի օրերը կը պարգեւեն բնութեան, երբ Տեառնողը կը հասնէր սովին քաղաքը, այն թշուառութեան քաղաքը՝ զոր նախօրերուն մէջ գուշակած էր։ Կը լեցուէր հիմակ իր սիրտը դառնակսկիծ ցաւերով ի տես ժողովրդեան այն սրտաճմլիկ թշուառութիւններուն, որոնք իրենց աղտոտ մեղկութիւններուն և լպիրշ շնութիւններուն երեսէն ենթարկուած էին Եահվէին վրիժառութեանը։ «Պէտք է սակայն կրեն այս պատիժները» կը մտածէր Տեառնողը, ու իր գլուխը այդ արեւի տօթերուն տուած, լկտի տղաքներու ծաղրանքին տակ կը յառաջանար քաղքին մէջէն այրի կնոջ տունը։

×

Հէք մայրը իր հառաչալից աղօթքներուն և միենոյն անյարիր դիրքին մէջ խորասուզուած էր, երբ յանկարծ լսեց իր դրան բաղխումը, որ սրտապնդիչ ու քաջալերիչ շաչում մը ունէր կարծես իր ցաւերուն և վիշտերուն վերապահուած։ Չէր խաբուած, նոյն ինքն Աստուծոյ Մարդն էր։ Պահ մը երկուքն ալ զիրար դիտեցին։

—Մի՛ լար, ըսաւ Թաւդեան, անոր դալկահար դէմքը տեսնելով. քու ամանէդ իւղը և կարասէդ ալիւրը չի պիտի պակսի, առանց կ'ըսէ Եհովան։

Ա՜հ, որքան ուրախութիւն պիտի առթէր արդեօք այս քաջալերիչ յուսադրութիւնը եթէ ուրիշ սովալլուկ մօր մը ուղղուէր, բայց Սարեփթացի այրին ոչ իսկ ժպիտ մը ունեցաւ իր դէմքին վրայ։

—Չե՞ս փափաքիր, հարցուց Տեառնողը զարմանալով։

—Տէր, ըսաւ այրին հատկտուր ձայնով մը, երանի թէ այս վայրկեանէս զատէր իմ կեանքս ապրելէ և որդիս ազատուէր մահուընէ, վասն զի վերը իր ճգնաժամին հետ կը պայքարի, և դուցէ այս միջոցիս իր վերջին շունչը բոլորովին աւարտած է։

—Որդիդ ալ պիտի առողջանայ, ըսաւ Տեառնողը յուսալից խանդով մը, պահ մը խօկալէ վերջ։

Այն ատեն մայրը ուրախութեամբ վեր առաջնորդեց անիկա, իր որդւոյն այլ եւս անշնչացած մարմնոյն քով։ Ու Աստուծոյ մարդը հոգեբուխ աղօթքներով սկսաւ անոր շուրջը յածիլ, ու իր կենդանութեան շունչը անոր երեսին փչել։ Եւ ո՜վ հրաշալի դիպուած՝ նոյն վայրկեանին մանկան դէմքը սկսաւ պայծառանալ և աչքերը շողարձակել. և մայրը իր որդին վերակենդանացած տեսնելով անհուն ուրախութեամբ իր կուրծքին, իր ծիծերուն վրայ կը սեղմէր՝ իբրեւ թէ իր կորսուած սիրահարը ըլլար։

×

—«Հիմակ ալ խնդիրքդ կատարուեցաւ, ըսաւ Տեառնողը, գնա ինծի պատառ մը հաց և քիչ մը ջուր բեր որ ուտեմ ու խմեմ»։

—«Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ նկանակ չունիմ, միայն կարասին մէջ բուռի մը չափ ալիւր, և կուժին մէջ քիչ մը իւղ կայ, զոր երէկ իրիկուն շատ դժուարութեամբ ճարեցի, հիմակ երկու կտոր փայտ պիտի ժողվեմ և տղուս համար եփեմ, հարկաւ ետքը Տէրը ողորմած է»։

—«Մի՛ վախնար, գնա ըսածիդ պէս ըրէ, բայց ինծի անկէ նախ պզտիկ շօթ մը շինէ և քեզի ու տղուդ համար ետքը շինէ. վասն զի քու ամանէդ իւղը՝ ու կարասէդ ալիւրը չի պիտի պակսի մինչեւ այն օրը՝ երբ Տէրը երկրի վրայ անձրեւ տայ»։

—Տէր, ըսաւ այրին միամտաբար, արդեօք այդ ալիւրը և իւղը իմ ազգականներուս ալ պիտի բաւէ՞. զորս ալ անօթութենէ կը տառապի։

—Անոնց ալ պիտի բաւէ, ըսաւ Աստուծոյ մարդը յուսատու ժպտով մը։

Այն ատեն այրին ուրախութեամբ վեր հանդրձեց իր թեւերը, և մէջքը փաթթելով ափածանելին, կրակը վառեց, խմորին տաշտը իր առջեւ առաւ, և քիչ մը հայս շինելով սկսաւ կնոջական ճարտարութեամբ ճմլել ու թրել ալիւրը. մինչ Տեառնողը ու որդին զինքը կը դիտէին անյագ տենչով։

—Մայր ըսաւ յանկարծ որդին իր մօրը, պէտք չէ որ մեր այս նկանակներէն մեր ազգականներն և օտարներն ալ բաժին ունենան, միայն պէտք է որ մենք ուտենք ու ապրինք, ի՞նչ փոյթ մեզ ուրիշները։

Գթասիրտ մայրը կարծես շանթահար եղաւ իր որդւոյն այս ընչաքաղց խօսքերէն. — ամբողջ սոված մարդկութիւն մը կը տուայտէր քաղքին մէջ, և հիմակ՝ երբ իրենք Եհովային շնորհիւ պիտի ազատէին անօթութեան ճիրաններէն, ի՜նչ մանկական անգթութիւն, մտածեց, պատառ մը չոր հաց զլանալ սովալլուկ ազգականին։ Ո՛չ, արատ մըն էր ուրեմն այդ տղան իր արդարասէր բարեպաշտիկ մտածումներուն, և անարժան ոչ մէկ գթութեան։ Եւ այն մայրը՝ որ պահ մը առաջ ի սէր իր զաւկին առողջութեան պատրաստ էր իր կեանքը զոհելու, և նոյն իսկ՝ տրամադիր՝ փրփրայոյզ ովկիանոսի մը ամեհի անդունդներուն խորը ընկլուզուելու, վեր կանգնելով իր աշխատութենէն՝ բուռն բարկութեամբ ապտակ մը շաչեցուց անոր երեսին. «Անգութ զաւակ անիծեալ ըլլաս, անիծեալ, գոչելով, որովհետեւ անողոք գտնուեցար սոված մերձաւորներուդ հանդէպ, ոչ գիշերը և ոչ ալ ցերեկը չի կրնաս պատառ մը հաց գտնել։»

Եւ ո՜վ զարմանք, հազիւ թէ մայրը անէծքի այս շանթերն արձակած էր, մանկիկը սկսաւ թռչիլ և վերացանալ մինչեւ երկնքի կամարներն, ու հոն՝ լուսնի փոխարկուեցաւ։

Մօրը անէծքը կատարուած էր։

Այդ օրէն՝ մօրը երկիւղովը լեցուած, լուսինը այլ եւս չի համարձակեցաւ երկրի վրայ ոտք կոխել, և գիշեր առտուն միայն իր քաղցած ստամոքսին ընդվզումներէն ազդուած, կը բնենայ հոս ու հոն պատառ մը հաց ճարելու, ու իր ճառագայթներն ալ մօրը խմորոտ ձեռքերով ապտակահարութեան բիծերն են որ կ'երեւին մինչեւ ցայսօր։

×

Դոնէ այսպէս կը պատմեն մեր գեղի ծերուկ մամիկները,

ԱՐՓԻԿ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ԿԵ. ՎՈՒՕՇԵԱՆ ԽՕՀԵՐ

ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Վահան Փափազեան սիրելի բարեկամս վերստին սկսաւ «Հանրագիտակ»ը հրատարակել։ Յաջողութիւն կը մաղթենք իրեն։

—«Զէ՛, աղբա՛ր, ա՛լ վազ անցայ, տող մը բան չպիտի գրեմ. մէ՛յ մըն ալ խմբագրապետութիւն չեմ ըներ, ո՛չ ալ թերթ կը հանեմ։»

Այսպէ՛ս կը խօսէր ահա սիրելի բարեկամս Վ. Փափազեան և այս տարի նորէն կը գրէ, նորէն խմբագրապետութիւն կ'ընէ և նորէն թերթ կը հանէ։

Ասոր հակառակը արդէն անտրամաբանական պիտի ըլլար։

Վ. Փափազեան կրնար իր տունը նստիլ և քէյֆին նայիլ, կրնար իր անձնական կառքովը առտուընէ մինչեւ իրիկուն պըտտիլ, կրնար շաբաթը անգամ մը Ալէմտաղի երթալ և օդին ամէնէն ընտիրը ըմպել, կրնար դրամ հաւաքել և Բերա ապարդըման մը շինել, կրնար...

Սակայն, ասոնցմէ ո՛չ մէկը ըրաւ և դարձեալ սկսաւ խմբագրապետութիւն ընել, Թերեւս ասիկա օդին ալ, Ալէմտաղին ալ, անձնական կառքին ալ, պըտըտելէն ալ և Բերայի մէջ շինելիք ապարդըմանէն ալ աւելի համով գտնելով։

Սէվտա բասիդ ալ ա՛յսչափ կ'ըլլայ։

Ես, դուն, ան երբե՛ք այսպէս բան մը չպիտի ընէինք անշուշտ գրականութեան սիրոյն, սակայն կ'երեւի թէ սիրելի բարեկամս Վ. Փափազեան տակաւին գրականութեան սիրոյն շա՛տ քաշելիքներ և շատ դրամ ցնծալիք ունի եղեր տակաւին։

Ապա թէ ոչ ասանկ բան չէր ըներ։

×

Ու եթէ կը ներէ սիրելի Վահանիկը, քանի մը խրատ տամ իրեն՝ իր այս նոր խմբագրապետութեանը առթիւ՝ միշտ իմ անձնական փորձառութեանս հորէն հանելով.—

Հարսնիքները և մեռելները մի՛ մոռնար գրել, անպատճառ հարիւրին յիսուն բան մը կ'առնես։

Տէրտէրներուն հետ շատ մի՛ խնար, եաքէն՝ քու ըրած գրականութիւնդ կը նզովեն և խոստովանանքի ատեն կը յանձնարարեն իրենց թողութիւն շնորհած կնիկներուն որ քու յօդուածներդ կարդա՛ն։

Ապառիկ բաժանորդ մի՛ ունենար և օքլախճըներուն հետ մաքառէ, թէեւ երկուքէն ալ չես կրնար գլուխ ելլել։

Գաւառներէն կանխիկ դրամ չառած թերթ մի՛ ղրկեր, եթէ չես փափաքիր որ գաւառի մէջ քանի մը տարի չանցած՝ քանի մը հազար ոսկի ունենաս առնելիք, որոնք երբեք տրուելիք չըլլան։

Հայու կնիկները շատ մի՛ բանբասեր, պատիժդ կը գտնե՛ս։

Իմ յօդուածներուս համար հինգական ոսկի վճարէ՛։

Նինիին մի՛ դպչիր, ո՛չ ալ ո և է օրիորդի, եթէ կը փափաքիս որ օրիորդները քեզի չչանթահարեն։

Շաբաթը քանի մը անգամ անձնական կառքդ ինծի ղրկէ, որպէս զի նշանածս պտոյտի տանիմ։

Բիթիփիրօզ նորելուկ պարոնիկներու յօդուածները մի՛ փութար տպել։

Շաբաթը քսան ոսկի մէկդի դիր։

Եւ այլն, և այլն, և այլն։

... Եթէ բոլոր այս խրատներուս հետեւելու ըլլաս, քանի մը տարիէն Րօքֆէլլըրներու քար կը հանես և գիս կարգելու համար ալ դրամօժիտ կուտաս։

ԵՐՈՒԱՆԴ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(5)(

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՄԵՂՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Բ.

Քաղաքապետին կինը չթողլով որ Լիւսիէն խօսքը աւարտէ, անհամբեր բարկութեամբ մը,

—Ինչ ըսիք, գոչեց, ոճի՛ր, կ'երեւայ որ չէք գիտեր թէ Հոլանտայի մէջ ոճիր չկրնար գործուիլ, օտարական ըլլալու էք անպատճառ։

Այս անգամ Սառա իր ամուսինը կանխելով,

—Բայց տիկին, ըսաւ, շատ բացարձակ կերպով կը խօսիք, քանի որ Հոլանտա ալ մարդ կը բնակի, հոն ալ հաւանական է որ ոճիր մը գործուի։

—Բայց գիտէ՞ք որ ես քաղաքապետին կինն եմ, յարեց կինը ամբարտաւան յանդգնութեամբ մը, միթէ կարելի՞ բան է որ իմ արթուն հսկողութեանս տակ ո և է մէկը յանդգնի ոճիր գործելու. ամէն պարագայի մէջ դուք օտարական պէտք է ըլլաք։

—Մեր օտարական ըլլալը արդելք մը չէ որ ճշմարտութիւնը չխօսինք և կը ցաւինք որ երբ մենք հոս պարապ խօսքերով ժամավաճառ կ'ըլլանք, ոճրագործները հոն իրենց յոռի նպատակը առաջ պիտի տանին. հետեւաբար կը խնդրենք որ ոստիկաններ ղրկէք մեր բնած տեղը ու առաջքը առնէք ապագայ ոճրի մը։

—Ես ոստիկաններուս ամսաթոշակ կուտամ և պարապ տեղը չեմ կրնար յոգնեցնել զանոնք։

Սառա այս անգամ ալ աւելի եւս գրգռուած,

—Ներեցէ՛ք, տիկին, ըսաւ կտրուկ ոճով մը, մենք երկու ոճրագործ տեսանք և քաղաքապետութեան կ'ազդարարենք որ ոճրին առաջքը առնէ։

—Ես ալ ձեզ կը պնդեմ որ Հոլանտայի մէջ ոճիր չէ գործուած, չգործուիր և պիտի չգործուի։

—Բայց մեր ականջներովը լսեցինք որ պիտի գործուի։

—Ձեզի այնպէս եկեր է, յարեց քաղաքապետին կինը, միշտ պնդելով իր յամառութեանը վրայ, Հոլանտացիներուն բարքերը ու դաստիարակութիւնը չեն համաձայնիր ոճրագործութեան հետ. դուք Բարիզէն կուգաք, այնպէս չէ՞, ձեզի համար կրնայ սովորական բան մը ըլլալ ոճիրը, բայց Հոլանտայի համար երբեք։

Քաղաքապետին կինը, ետքը հոն կեցող ծառային դառնալով,

—Ինչ կեցեր էք, գոչեց, պարոնին ու տիկինին առաջնորդեցէք որ դուրս ելլեն։

Այր և կին տեսնելով որ յիմարի մը հետ է իրենց գործը, առանց այլ եւս պատասխանելու, սրտի ցաւով մեկնեցան քաղաքապետարանէն. երբ փողոց ելան, Սառա բոլորովին զայրացած,

—Ինչ յիմար արարած, գոչեց, կունտ ու կլոր կին մը, որ բոլոր արեւմտեան ու արեւելեան ժողովուրդին ստամոքսը իր վրայ մարմնացուցեր է ու դեռ չէ կրցած յագուրդ տալ ոկրամոլութեանը։

—Կ'աղաչեմ, սիրելիս, յարեց Լիւսիէն, քիչ մը աւելի լրջութեամբ հաճեցէք վերաբերուիլ։

Սառա վերջին ծայր գրգռուած քաղաքապետին կնոջ անկրթութենէն, թէեւ կ'ուզէր քիչ մըն ալ ծանր խօսքեր ուղղել անոր հասցէին, սակայն ամուսնոյն լուրջ ըլլալու համար իրեն ըրած ազդարարութենէն ազդուելով,

—Ձեզմէ խնդրած էի որ կենցաղագիտական դաս տաք ինծ. ուրախ եմ որ լուրջ ըլլալ կը յանձնարարէք, ճիշդ անանկ վայրկեանի մը՝ ուր բոլորովին գրգռուած էի այդ խենդ կնոջ արարքներէն։

—Ի՛նչ ընէ կինը, յարեց Լիւսիէն, կունտ ու կլոր արարած մը որ տեղէն շարժելու անգամ կարողութիւն չունի։

—Ի՛նչ ըսել է, գոչեց Սառա, միթէ գիրութիւնը արգե՞լք կ'ըլլայ պարտականութիւնը կատարելու. քանի որ կրցած է փորը այս աստիճան ուռեցնել անօրակելի ոկրամոլութեամբ մը, պէտք էր պարտականութիւնը կատարելու համար ալ կառք մը վարձէր ու փութար ոճրին վայրը։

—Սկզբունքին վրայ համաձայն ենք սիրելի ամուսինս, ըսաւ, միայն բացատրելու եղանակին մէջ է որ իրարմէ կը տարբերինք։

Սառա զգուշիկ նայուածք մը ձգեց ամուսնոյն վրայ, ուրկէ ետք վայրկենական մտատանջութիւնով մը,

—Ի՛նչ պիտի ընենք ուրեմն, գոչեց։

Լիւսիէն կնոջը այս անակնկալ հարցումէն զարմացած,

—Ի՛նչ պիտի ընենք, ի՛նչ ըսել է, հարցուց։

—Բնականաբար չենք կրնար յուսալ որ քաղաքապետին կինը ոստիկաններ ղրկէ ոճրին վայրը, մինչդեռ մենք գիտենք որ անպատճառ մարդասպանութիւն մը տեղի պիտի ունենայ հոն։

Լիւսիէն հաւանութիւն ցոյց տալու ձեւով գլուխը երերցուց։

— Հետեւաբար, յարեց դերասանուհին, անհրաժեշտ է որ արգիլենք ոճիրը։

Լիւսիէն անհոգութեամբ մը ուսերը թօթուեց. Սառա շարունակելով,

—Ի՛նչ կ'ըսես, ի՛նչ կարծիք ունիս այս մասին։

—Ի՛նչ ըսեմ, կը մտածեմ. օտար քաղաքի մը մէջ կը գտնուինք, ոճրագործները թէեւ մօտէն չենք ճանչնար, բայց գիտենք թէ որչա՜փ խորամանկ ու հեռատես մարդիկ են. ինչ ալ զրուցեմ մենք չենք կրնար չափուիլ այդ երկու հսկաներուն հետ, որոնք մէկ հարուածով կրնան ջախջախել մեզ։

Դերասանուհին ամուսինը ընդմիջելով,

—Մարդ երբ կը գիտնայ թէ ոճիր մը պիտի գործուի ու զայն չարգիլեր, պարզապէս մասնակից կը սեպուի ոճրագործներուն։

—Ատոնք փուճ գաղափարներ են։

— Ընդհակառակը պարտականութիւններ են, որոնցմէ պէտք չէ խուսափի զգացում կրող ո և է մարդ։

Դուքսը դերասանուհի ամուսնոյն այս պատուախնդրական թելադրութիւններէն սրտնեղած,

—Շատ լաւ, ըսաւ, եթէ կ'ուզես որ անպատճառ այն թշուառականներուն կռուփին տակը մեռնինք, նաւակը պատրաստ է, գիշեր չեղած վերադառնանք մեր եկած տեղը։

Սառա լուրջ դէմք մը առնելով,

—Սիրելի դուքս, ըսաւ, կը կարծէ՞ք որ մարդ կրնայ բան մը վաստկիլ առանց իր անձը վտանգելու։

—Անանկ առածներ, բարոյախօսութիւններ չեմ ուզեր, գոչեց Լիւսիէն։

—Ես ալ ոճրի մը գոյութիւնը գիտնալով չեմ կրնար անտարբեր կենալ, գոչեց կինը հաստատակամութեամբ։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

Մ. ՖԱԼԻԵՌ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ.— Լուեցաւ թէ նախագահ Ֆալիէռ ի մօտոյ Անգլիա պիտի այցելէ, բայց Ռամպույեէի մէջ, ուր այս պահուս կը գտնուի Հանրապետութեան Նախագահը, կը յայտարարուի թէ այդպիսի ճամբորդութեան մը վրայ բան մը յայտնի չէ, և թէ առոր համար ո և է պատրաստութիւն չի տեսնուիր։ Բայց ասիկա ըսել չէ թէ այդ այցելութիւնը ապագային տեղի պիտի չունենայ։ Ստոյգ է թէ Անգլիոյ կողմէ հրաւէր մը եղած է Մ. Ֆալիէռի, բայց անհաւանական է որ այցելութիւնը տեղի ունենայ քանի մը ամիս չանցած։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՆԵՐԸ.— Ֆրանսական օրաթերթերուն մէջ գերման զինուորական ռազմափորձերուն վրայ հրատարակուած քննադատութիւններուն մեծ մասը գովեստ կարդացին գերմանական բանակին, բայց հասկցնելով հանդերձ թէ գերման բանակը գերազանց չէ ֆրանսական բանակէն։ Տարակոյս չկայ որ ֆրանսական բանակը աւելի լաւ երեւոյթ մը ստացած է յորմէհետէ զօրավար Անտրէ թողուց պատերազմական Նախարարութիւնը, բայց յայտնի է թէ գերմանական բանակին նկատմամբ ֆրանսական քննադատութեանց մէջ քաղաքական հաշիւ ալ կը մտնէ զինուորական մասնագիտութեան չափ։ Իրենց զինուորական ռազմափորձերուն վրայ իրենց գնահատումները անտարակոյս վստահութիւն առաջ բերին Ֆրանսացիներուն մէջ, բայց գերմանական ռազմափորձերուն վրայ հրատարակուած քննադատութիւնները ա՛լ աւելի պիտի աւելցնեն այդ վստահութիւնը, եթէ ֆրանսական բանակը այդ բաղդատութենէն օգտուիլ ուզէ։

Բայց եթէ ուզենք հաւատալ ֆրանսացի հազարապետ Տուրանի, որ անցեալ օր Բարիզ դարձաւ գերմանական բանակին ռազմափորձերուն հետեւելէն ետքը, զուգակշիռը անհպաստ է իր հայրենակիցներուն, թէեւ ֆրանսացի ուրիշ դիտողներ տարբեր կարծիք յայտնած էին։ Երկու բանակները իբրեւ ամբողջութիւն մը նկատելով, գերմանականը կը բաղդատէ լաւ իւղոտուած, լաւ բանող մեքենայի մը, մինչ ֆրանսականը կը նկատէ ժանգոտած և հարկ եղած թուով անիւներ չունեցող մեքենայի մը։ Կը խոստովանի թէ ֆրանսական հետեւակ զինուորը իր գերման ընկերակցին չափ լաւ է, եթէ ոչ նոյնքան հլու. թէ ֆրանսական հեծելազօրը գերմանականին չափ լաւ է, և թէ ֆրանսական հրետանին գերազանց է թէ՛ զինուորի և թէ հանդերձանքի տեսակէտով, բայց կը հաւատայ որ գերման հրամատար սպաները աւելի կատարեալ զինուորական դաստիարակութիւն մը ունին, և իրենց ստորակարգեալներուն կը ներշնչեն աւելի մեծ վստահութիւն մը քան իրենց ֆրանսացի ախոյեանները։ Դիտել կուտայ թէ գերման սպաները չարաչար և յամառօրէն կ՚աշխատին իրենց պաշտօնին համար, և թէ թոյլերն ու անձեռնհասները կը պատժուին և աստիճանազուրկ կ՚ըլլան։ Հազարապետ Տուրան կ՚անգոսնէ ի մէջ այլոց Ֆրանսայի մէջ տարածուած այն սխալ գաղափարը թէ Գերմանիոյ մէջ կուսակցութիւն մը կայ զինուորականութեան հակառակող։

Հազարապետ Տուրան վերջացնելով իր տեսութիւնները, կը յիշատակէ միջադէպ մը որ տեղի ունեցաւ գերմանական բանակատեղիի մը մէջ։ Հազարապետը վրանի մը քովէն կ՚անցնէր մինչ գերման սպաները կը ճաշէին։ Գերմանացիք Ֆրանսացին տեսնելնուն պէս ողջունեցին և ներս հրամցուցին զինքը։ Քանի մը վայրկեան խօսակցութենէ վերջ, զարմանքը մեծ եղաւ տեսնելով երիցագոյն սպան, որ ոտք ելնելով սեղանին առջեւ հետեւեալ բաժակաճառը արտասանեց.— «Հազարապե՛տ, բաժակս կը պարպեմ մեր հասարակաց թշնամիին՝ Անգլիոյ կործանմանը համար»։ Պէտք է գիտնալ թէ հազարապետ Տուրան հեղինակն է «Վաղուան պատերազմը» գրքի մը, որ կը նկարագրէ եւրոպական պատերազմ մը, ինչպէս որ կրնայ մղուիլ ապագային։ Անգլիատեաց մըն է հազարապետ Տուրան։

ԱԲԲԱՅԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ.— ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ.— Աբբա Տըլառիւի դէպքը ա՛յնքան հետաքրքրական է որ դարձեալ կանդրադառնանք այդ խնդրոյն, այս անգամ ալ ֆրանսական թերթերէն քաղելով, որոնք սիւնակներ կը լեցնեն անհետացած Աբբային նկատմամբ տարածայնուած նոր զրոյցներուն համար։

Արտասովոր զուգադիպութեամբ մը ճիշդ ա՛յն պահուն երբ Աբբա Տըլառիւ իր նոյնութիւնը կը յայտնէր Պրիւսէլի ոստիկանութեան, հոգեհանգստեան պաշտամունք մը կը կատարուէր իրեն համար Շաթընէյի եկեղեցիին մէջ, ուր ա՛յնքան պատարագած էր ինքը, և ասիկա՝ իր թեմէն իր խորհրդաւոր անհետացումէն ճիշդ երկու ամիս վերջը։ Ազգականներ, շրջակայքէն խումբ մը քահանաներ, և հարիւրաւոր համակրողներ սրբավայր մտան, և երբ ամէն բան վերջացաւ, և բարեկամներ եկեղեցիէն դուրս ելլելով կ՚երթային դէպի Աբբային տունը իրենց անունները արձանագրելու յատկապէս բացուած տումարի մը մէջ, իրենց խօսակցութիւնը բոլորովին կը դառնար իրենց անհետացած վարդապետին ճակատագրին վրայ։ Հետաքրքրական է դիտել թէ ընդհանուր կարծիքն ա՛յն էր որ կարծեցեալ մարդասպանը պիտի ձերբակալուէր, թերեւս նոյն օրը կէս օրէ վերջ։ Էթամբի մէջ մինչեւ իսկ լուր տարածուած էր թէ երեւակայեալ ոճրագործը ձերբակալուելով բանտուած էր։ Անոր դէմ ո՛րչափ ապացոյցներ բարդուած էին խօսակցութեան մէջ որ քաղաքին դատական իշխանութիւնք անգամ հակամէտ չէին երեւեր պաղ ջուր լեցնել բոլոր այս ենթադրութեանց վրայ։ Յանկարծ ծանուցուեցաւ թէ կորուսեալ աբբան Պրիւսէլ դարձած էր։ Ընդհանուր կարծիքը ա՛յն էր թէ այդ լուրը վրան բաց ստութիւն մըն էր։ Այդ բարեսիրտ մարդիկը ընաւ չէին ուզեր երեւակայել թէ Շաթընէյի Ժողովրդապետը դիտմամբ լքած ըլլար իր հօտը, իր ազգականները և բարեկամները խորին վշտի և յուսահատութեան մէջ ձգած ըլլար իր կորուստին վրայ։ Թէ՛ Շաթընէյի և թէ Բարիզի մէջ տիրող զգացումը սկեպտիկութիւնն էր, ուստի կրնաք երեւակայել թէ ապշութիւնը ի՛նչ աստիճանի հասած էր, երբ լուրը հաստատուեցաւ։

Այսպէս ամէն կսկիծ, ամէն սուգ և համակրութիւն ի դերեւ ելան մարդու մը համար, որ այս ամէնուն անարժան էր։ Որովհետեւ ոչ միայն զինքը սիրողները և յարգողները անխղճօրէն թողած էր իր մեռած ըլլալուն տպաւորութեան տակ, այլ Պելճիոյ մայրաքաղաքին մէջ իր ի՛նչ պարագաներուն տակ գտնուելուն լուրը զզուանք պատճառեց ամէնուն։ Սարսափելի գայթակղութիւնը իր վերջին աստիճանին հասցուց այն լուրը թէ Պրիւսէլի մէջ իրեն մօտիկը կը գտնուի աղջիկ մը, որուն մասին ալ բաւական ատենէ ի վեր տարաձայնութիւններ կային։ Արդէն պատմեցինք թէ ի՛նչ կերպով այդ եկեղեցականը՝ որ կամովին նետեց իր փիլոնը՝ Պրիւսէլի ոստիկանական պաշտօնատարներուն գնաց յայտնեց իր նոյնութիւնը, նոյնը գրելով նաեւ Բարիզի Ընդհանուր Դատախազութեան։ Զինքը տեսնելու գացող խմբագիրներէն մին հարցուց իրեն թէ.— «Ինչո՞ւ այսպէս փախաք։» Հետեւեալ պատասխանը տուաւ.— «Գայթակղութիւն չէի ուզեր յարուցանել Շաթընէյի մէջ։ Երեք տարիէ ի վեր կը ճանչնայի բարեկամուհիս։ Դիտէի իր դիրքը։ Կացութիւնը անտանելի դարձած էր։» «Ուրեմն հաւատքնիդ կորսնցուցա՞ծ էք», հարցուց խմբագիրը.— «Ո՛չ տակաւին կը հաւատամ,» պատասխանեց.— «Բայց ինչո՞ւ այսպէս վարուեցաք» —Սխալ մը գործեցի, ի՛նչ ընեմ։» Մարդը խիստ գրգռուած էր, և բառերը դժուարաւ կը գտնէր։ Աշխարհականի լաթերն ալ չեն վայլած իրեն։

Գալով իր ընկերուհիին, սեւ մազերով թուխ դէմքով և դուրս ցցուած ծնօտով աղջիկ մըն է։ Շաթընէյի դըպրոցին վարժուհին էր, բայց սիրուած դէմք մը չէր։ Աղքատ ընտանիքի մը աղջիկն էր։ Աբբան և վարժուհին քանի մը ֆրանք միայն ունէին իրենց գրպանը։ Վարժուհիին եղբայրը այս լուրը առնելով խիստ զայրացաւ, և ամէն տեսակ անուններով որակեց իր քոյրը, թէեւ ըսաւ որ գիտէր թէ վարդապետին հանդէպ մեծ համակրութիւն մը ունէր, և վստահ էր որ գացած էր անոր հետ։ Տըլառիւ աբբային անհետացումէն ի վեր չէր կրցած հսկողութիւն ընել իր քրոջ վրայ, որովհետեւ Քօնփիէնի շուրջ ռազմափորձի գացած էր իր զինուորական ծառայութեան քսանը ութը օրը լրացնելու համար։ Սեպտ. 8ին վարժուհին իր տունը գացեր է, և իր (եղբօրը) կինը յայտներ է անոր թէ եղբայրը իր մասին կասկածներ ունի։ «Աս ի՛նչ ամօթալի խօսք է, բացագանչեց, երբ ամէն մարդ գիտէ թէ մեր պատուական խեղճ ժողովրդապետը սպաննուած է»։ Յետոյ յայտարարեց թէ Շաթընէյի իր պաշտօնէն գո՞հ չէ, ուստի Բարիզ գացած էր իբրեւ վարժուհի տեղ մը գտնելու համար։ Երեք օր վերջ, Օր. Ֆաէմօն— որովհետեւ ա՛ս է իր անունը—դարձեալ եղբօրը տունը գնաց իմացնելու թէ Հայտէլպէրկ կը մեկնի ահա հիւանդկախ տիկնոջ մը հետ, անոր ծառայութեան մէջ մտած ըլլալով, բայց յարեց թէ կը փափաքի իր վերջին ժամերը անցընել իր սիրական եղբօր բնակարանին մէջ։ Եղբօրը բարկութիւնը չափ ու սահման չունի, կը յայտարարէ թէ բնաւ պիտի չներէ անոր։ Տասը տարեկան հասակին որբ մնացած էր չորս եղբայրներով և այդ Մառիով. որ վանք մը մտաւ տասնըութը տարեկան հասակին, թէեւ կոյս մնալու վերջին ուխտը չէր ըրած։ Երբ կրօնական միաբանութեանց և բաժանման օրէնքները հրատարակուեցան, Օր. Մառի Ֆաէմօն «աշխարհականացաւ» և Շաթընէյի դպրոցին վարժուհի եղաւ, ուր, եղբօրը խօսքին համեմատ, «կախարդուեցաւ այդ չի՛ք վարդապետին կողմէ»։

Գալով Տըլառիւի ազգականներուն, ամէնքն ալ յուսահատած են։ Քրոջը աչքերը լալէն կարմրած են, և ծնողքն ալ սրտաբեկ եղած են։ Երանի թէ պատուով մեռնէր քան այս ամօթին մէջ իյնար։ Սոսկալի ճշմարտութիւնը կտոր կտոր իմաց տրուեցաւ ծերունի ծնողքին։

Տըլառիւ 35 տարեկան է, եօթը տարիէ ի վեր Շաթընէյի մէջ էր և իր սիրուհին կը ճանչնար երեք տարիէ ի վեր։ Չէին գիտեր թէ ի՛նչպէս կանոնաւորեն իրենց սխալ դիրքը, ուստի տարի մը առաջ որոշեցին փախչիլ։ Յուլիս 23ին Բարիզ գնաց։ Հետեւեալ օրը պատրուակ մը բռնելով Շաթընէյ դարձաւ, անկէց ելմամբ, ուր ճաշեց Օր. Շառբանթիէի հետ, և իրիկուան երկանիւը նստելով անտառին մէջ անհետ եղաւ և ուրիշ կայարանէ մը Բարիզ գնաց։ Հոն հասնելով մերկացաւ եկեղեցական զգեստներէն։ Հոն իրեն միացաւ սիրուհին և Ֆրանսայի արեւելեան կողմը ճամբորդեցին։ Ուր որ գնաց իմացաւ որ իր անհետացման վրայ կը խօսէին։ Ասոր վրայ Պրուսէլ գաց, ուր հասաւ ամիս մը առաջ։ 15 օր անցուց սենեակի մը մէջ, Ռիւ տը լ՚Էքօնոմի՝ Տըլքուա անունին տակ։ Ֆրանսական կղերը խիստ սրտնեղած է այս գայթակղութեան վրայ, բայց կը մխիթարուին ա՛ս առարկութեամբ թէ ամէն հօտի մէջ սեւ ոչխար կը գտնուի, և թէ ֆրանսացի կղերին մեծ զանգուածը իր ուխտին մէջ ամուր է։ Շարթրի եպիսկոպոսը կղերին ցանկէն պիտի սրբէ Տըլառիւի անունը։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.Ի ԱՍՊԵՏԱԿԱՆ ՈԳԻՆ.— Անցեալները Վիլհէլմ Կայսրը որսորդութեան մը միջոցին ճաշի հրաւիրուեցաւ Հիւսիսային Գերմանիոյ մէկ դղեակին մէջ, ուր քիչ առաջ նոր հարս մը եկած էր։ Սեղանին սկիզբը մասնաւոր գաւաթներով մաքի ջուր հրամցուեցաւ։ Վիլհէլմ Կայսր որ գաւաթները տեսած էր առանց անոնց պարունակութիւնը գիտնալու, կարագ և շաքար ուզեց կարծեցեալ թէյին համար։ Մանկամարդ նոր հարսը իր շփոթութեան մէջ քաջութիւնը չունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելու սըխալմունքին վրայ։ Ծառան հրամցուց շաքարն ու կարագը, և կայսրը երկու կտոր շաքար ձգեց արգանակին մէջ և յետոյ քիչ մըն ալ կարագ դրաւ։ Բնականաբար առաջին անգամ բերանը առնելուն Ն. Վեհափառութիւն իմացաւ սխալը, բայց իր գեղանի և ծաղկահասակ ասպնջականին շփոթութեան համար ա՛յնքան նեղուեցաւ որ Կայսրը առանց բան մը զգալ ձեւացնելու գաւաթը խմեց մինչեւ վերջին ումպը, առանց ո և է նողկանք յայտնի ընելու։

ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒՆ ԳԻՆԸ ԲԱՐՁՐԱՑԱԾ.— Պոհեմիոյ, Մորավիոյ և Սիլեզիոյ մուճակի և կօշիկի գործարանատէրներուն ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ ամսոյս 17ին Պրիւնի մէջ գումարուած ընդհանուր ժողովին որոշմամբ մուճակեղէններուն գինը հարիւրին տասը բարձրացած է։

ՕԴԵՐԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ.—Վիեննայէ կը գրեն Դչ. օրուան թուով.— Դադրեցան անձրեւները, և կէս օրէ առաջ մերթ ընդ մերթ արեւը տեսանելի եղաւ երկնքին վրայ։ Ծանրաչափը նորէն բարձրացաւ։ Ջերմաչափը բաղդատմամբ երէկուան՝ մէկ միութիւն աւելի վեր է։

Երէկ գիշեր Հօխշնէպէրկի վրայ ձիւնաբեր փոթորիկ մը պայթեցաւ այնքան սաստիկ որ երկար ատենէ ի վեր տեսնուած չէր։ Մէկ մեթր բարձրութեամբ ձիւն դիզուեցաւ Հօխշնէպէրկ Օթէլին վրայ։ Երկաթուղիին վրայ երկու մեթր բարձրութեամբ ձիւն կայ, կառախումբը չկրնար երթեւեկել։ Երկու թունէլները ձիւնով լեցուեցան։ Պատերէն վար կախուած են սառի բեկորներ, իբր թէ ձմրան կէսը ըլլար։ Երկու օրէն առնուազն կարելի պիտի ըլլայ մաքրել։ Ռաքս և Շնէպէրկ ձմեռնային գեղեցիկ դաշտանկարի մը պատկերը կը պարզեն։

Ալիքանթէ, Կրանատա և Մուրսիա սպանիական գաւառներուն մէջ սաստիկ օդ կը տիրէ։ Երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները խզուած են և մշակութիւնները փճացած։ Սանթօնէվա գիւղախումբին մէջ շատ տուներ փլան։ Ցարդ 25 հոգի հանուեցան փլատակներուն տակէն։

Կրանատայի Պաղա գիւղը քշուեցաւ հեղեղներէն. շատ մարդիկ մեռան։

ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ
ՄԵՂՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

առաջին թիւէն կարելի է ստանալ Խմբագրատունէս և լրագրավաճառներէն՝ սովորական գնով։

ՔՐՈՆԻԿ

Ս. ԽԱՉԻ ՏՕՆԸ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՄԷՋ

Շաբաթ իրիկուն Սուրէնեանց կըրտսեր եղբայրը՝ Արշակ էֆ. Պատրիարքարան երթալով, Ս. Պատրիարք Հայրը Սկիւտար առաջնորդեց։ Ն. Սրբազնութեան կ՚ընկերանային նաեւ Տ. Վահրիճ վրդ. և Պատրիարքարանի դիւանապետ Բարթող էֆ. Թէլեան։ Սկիւտարի նաւամատոյցը Ն. Սրբազնութեան կ՚սպասէին Ս. Խաչ եկեղեցիի քահանաներէն Տ. Տ. Հմայեակ, Վահրամ, Տաճատ և Աբրահամ հայրերը, Սկիւտարցի ծանօթ անձնաւորութիւններ, երկու թաղերու քէհեաները և մուխթարը, որոնք հանդիսաւոր թափօրով, Ս. Պատրիարքը առաջնորդեցին Ս. Խաչ։ Թափօրին կը հետեւէին հեծեալ՝ Սկիւտարի կառավարչատունէն մասնաւորաբար ղրկուած ոստիկաններ, ոստիկան զինուորներ, բարապանները և թաղերու քէհեաները։ Կառքին մէջ Նորին Սրբազնութեան դիմացը նստած էին Բարթող էֆ. Թէլեան և Սուրէնեան հարազատներէն Արշակ էֆ.։ Երբ Ս. Պատրիարքը Ս. Խաչ եկեղեցին հասաւ, եկեղեցիին զանգակները սկսան հնչել, երեկոյեան ժամերգութիւնները արդէն սկսած էին, ուստի առանց դպրոցները այցելելու, ինչպէս սովոր էր Ն. Սրբազնութիւնը ընել ուրիշ տարիներ, ուղղակի եկեղեցի իջաւ և նախագահեց երեկոյեան «Եկեսցէ»ի արարողութեան։ Ս. Խաչի ընդարձակ տաճարը այս առթիւ լեցուած էր հաւատացեալներու երկսեռ բազմութեամբ մը, որ դուռէն ուրեք կը տեսնուէր տաղաւարներու և այլ հանդիսաւոր օրերու միջոցին։

«Եկեսցէ»ի փոխասացութիւնը կատարեցին Ս. Պատրիարքը և Ս. Խաչի քարոզիչ Տ. Մկրտիչ Արքեպս. Վեհապետեան։ Եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն յետոյ, Ն. Սրբազնութիւն եկեղեցւոյ խորհրդարանին մէջ քահանաներու ներկայութեան մէկ երկու վայրկեան հանգիստ առնելէ յետոյ, կառք նստաւ և ուղղակի Սուրէնեանց ամարանոցը գնաց։ Օդը, որ երկու օրէ ի վեր անախորժ էր, շաբաթ իրիկուն բացուեցաւ, իրիկուան դէմ արեգակը իր գլուխը վերցուց ամպերու տակէն և կաւեծիծաղիլ բնութեան տժգունած պատկերին դէմ։ Ն. Սրբազնութիւն պտոյտ մը ըրաւ Սուրէնեանց ամարանոցի պարտէզը զոր գեղեցկագիտական նուրբ ճաշակով Սուրէնեան եղբարք կրցած են զարդարել ամէն տեսակ գարնանային, աշնանային ու ամառնային գեղեցիկ ծաղիկներով, պտղատու ծառերով և պարտէզի մը պատկերը գեղեցկացնող ամենազգի գեղունակ բոյսերով, որոնց կեդրոնը կանգնած կայ գեղեցիկ վիլլան։ Ահա այս գեղեցիկ տեսարանին կեդրոնն էր որ հիւրասիրուեցաւ Ն. Սրբազնութիւն։

Իրիկուան ճաշէն յետոյ, որ տեղի ունեցաւ լոկ Սուրէնեան ընտանիքին անդամոց ներկայութեամբ, Ն. Սրբազնութիւն զանազան նիւթերու վրայ խօսեցաւ Սուրէնեան հարազատներէն շրջապատուած։

ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ԲԱՐՈԶ

Երէկ առտու Ս. Խաչի ընդարձակ եկեղեցին լեցուած էր հաւատացեալներու երկսեռ բազմութիւնով մը. Մայրաքաղաքիս հեռաւոր արուարձաններէն ևս հաւատացեալներ Սկիւտար փութացած էին։

Ժամը առաւօտեան $11^1/_2$ին սկսան արարողութիւնները, իսկ պատարագը ժամը $4^1/_2$ին։ Ն. Սրբազնութիւն զգեստաւորեալ առաջնորդուեցաւ եկեղեցի։ Պատարագի միջոցին Ն. Սրբազնութեան կ՚սպասաւորէին Տ. Ներսէս և Տ. Վահրիճ վարդապետները։

Ճաշու գրքէն յետոյ Ն. Սրբազնութիւն բնաբան ունենալով աւետարանին «Եթէ ոք կամիցէ զկնի իմ գալ, ուրասցի զանձն իւր և եկեսցէ զկնի իմ» խօսքը, կարճառօտ՝ այլ պերճիմաստ քարոզ մը խօսեցաւ։

«Խաչը, ըսաւ Նորին Սրբազնութիւն, իբրեւ փառաց մի նշան այսօր կը գործածեն կիները և այրերը, միեւնոյն ատեն անոր տալով պերճանքի և զարդարանքի նիւթական արժանիքը։ Սակայն խաչը կրելը այսպէս պէտք չէ ըմբռնել, ասիկա տեսակ մը անպատուութիւն է խաչին վսեմութեան և նուիրականութեան դէմ. մենք նիւթական փառաւորութիւնները աւելի նախամեծար կը նկատենք վսեմէն և նուիրականէն և ամէն ինչ իրեն բնական վիճակին մէջ ըմբռնել կ՚ուզենք, որովհետեւ անիկա աւելի լաւ կը պատշաճի մեր աշխարհիկ պճնասիրական ոգւոյն և գաղափարներուն։ Բայց ասիկա ճըշմարիտ չէ սիրելիք. եթէ կ՚ուզենք խաչը պատուել իբրեւ քրիստոնէական փառաց մի նշան, պէտք է անոր ծանրութիւնը ճնշէ քիչ մը մեր վրայ, պէտք է անոր քրիստոնէական վեհ նշանակութիւնը աւետարանին բացատրած կերպովը ըմբռնենք և պատշաճեցնենք մեր կրօնական զգացումներուն։ Ինչ է սակայն խաչը առնելուն և անձը ուրանալուն իրարու հետ ունեցած կապակցութիւնը։ Այո՛, սիրելիք, թերեւս ոմանք շատ անիմաստ խօսք մը նկատեն աւետարանին այս խօսքը, որովհետեւ անձը ուրանալը աշխարհականօրէն և կրօնականօրէն ամենամեծ անպատուութիւն մըն է, այն անձը իր վրայ կրող անհատին համար։ Ո՛վ որ զգացումի տէր չէ, ո՛վ որ իր անձը չը ճանչնար, ո՛վ որ չի գիտեր իր պարտականութիւնները կատարել այնպէս՝ ինչպէս պարտի կատարել կրօնական տեսակէտով, ի՛նչ օգուտ ունի այն մարդը իրեն և իրեններուն համար։ Աւետարանին ըսած անձնուրացութեան մէջ կայ վսեմ և մեծ նշանակութիւն մը։ Անձը, սիրելիք, այն բնական յատկութիւնն է, որ մեր ամէն հոգեւոր գործերուն սկզբնապատճառ կը լինի. վերցո՛ւր մարդուն վրայէն իր անձը՝ այսինքն ներքին այդ բնական յատկութիւնը, այն ատեն մարդը խորհելու, խօսելու, գործելու և տրամաբանելու անկարող պիտի ըլլայ, և խաղալիք կեանքի իրադարձութիւններուն։ Աւետարանի կամ ժողովրդական լեզուով, անձը կարելի է ուրիշ կերպով բացատրել, և Քրիստոսի մէջ բերած անձն ալ սոյն այս անձն է. այսինքն, «անձը մեղքի համար այն անձնասիրական սկզբունքն է, որով մենք զմեզ ամէն բանէ, ամէն մարդէ վեր կը դասենք. ինչ որ մեր առեւտրական շահուն և մեր օգտուտին կը նպաստէ անոր կը ձեռնարկենք. հոգ չէ թէ մեր արարքը ըլլայ չարաշահութիւն և ուրիշին իրաւանց դէմ պայքարում,» անձը այս նպատակաւ ըմբռնողներ շատ կան սիրելիք, հոգ չէ թէ անոնք աշխարհական իմաստով ըլլան խելացի, իմաստուն և խոհուն մտքեր. անոնց համար անձը կամ եսը ամէն բանէ վեր է. և տունք ալ յիրաւի արգահատելի սուտակասպաններ և հացկատակներ են, որոնք իրենց եսին և արժանապատուութեան համար ստեպ կ՚ընեն ճշմարիտ իմաստը աւետարանի ցոյց տուած անձնականութիւն։ Վերը յիշուած անձը ուրանալուն մէջ կը կայանայ քրիստոնէութեան հիմնադրին խօսքը. անձը ուրանալը ուրեմն պատիւը և արժանապատուութիւնը ուրանալ ըսել չէ։ Ենթադրենք ընտանիք մը որուն մէն մի անդամը կ՚ուզէ իր եսը առաջ քշել, իր գաղափարները ջատագովել ևն։ Բայց այդ պարագային ի՛նչ կ՚ըլլայ այդ ընտանեկան յարկը. բաբելոն մը բառին իսկական առումով։ Վայրկեան մը մոռցի՛ր քու եսդ և այն ատեն պիտի կարենաս համակերպիլ ճշմարտին ու վսեմին։ Ուրեմն սիրելիք, աւետարանին ըսած անձնուրացութիւնը ամէնէն աւելի վսեմ և գործնական բան մըն է։ Աւետարանը անձին սէրը կ՚երրորդէ և ընկերականը կը ջատագովէ. ահա՛ խաչը կռնակը առնելու և անձը ուրանալու նշանակութիւնը, որովհետեւ Քրիստոս կ՚ըսէ, «ո՛վ որ իմ աշակերտս ըլլալ կ՚ուզէ, անիկա անձնասէր պէտք չէ ըլլայ, ընկերոջը պէտք է հետեւի. բնաւ նկատողութիւն առնելու չէ անձնական փցուն գաղափարները»։ Դուն որ անձդ կը ճանչնաս, դո՛ւն վերցուր քու խաչդ և մի թողուր որ ուրիշը քու վրայ բեռցնէ զայն։ Ն. Սրբազնութիւն վերջացուց իր պերճաբան խօսքերը՝ մաղթելով որ խաչը ըլլայ օգնական և պահապան և նշան բարօրութեան։

* * Եկեղեցիին աւարտումէն յետոյ մասնաւոր խաչհանգիստ կատարուեցաւ ըստ աւանդական սովորութեան, ուրկէ ետք Ն. Սրբազնութիւն եկեղեցական թափօրով տաճարին դըրան առջեւ եկաւ և հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կայսերական Վեհափառութեան Արեւշատութեան համար, որուն շնորհիւ և եթ Հայ ազգը, ըսաւ, կը վայելէ նիւթական և բարոյական այն ամէն բարիքները որոնք ստուգիւ ամենամեծ ազդակներն են ազգի մը յառաջդիմութեան, զարգացման և բարօրութեան։

Ս. Պատրիարք Հայրը կէս ժամու չափ հանգիստ առաւ Թաղ. Խորհրդարանին մէջ, ուր ներկայ էին նաեւ Թաղ. Խորհրդոյ անդամները, իրենց Ատենապետին՝ Վսեմ. Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեանի հետ։ Պէրպէրեան էֆ. ևս եկած էր միւսներուն հետ իր յարգանքը մատուցանելու Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Ն. Սրբազնութիւն Թաղ. Խորհրդոյ վերակազմութեան կամ նորընտրութեան վրայ խօսելով, յայտարարեց թէ՝ ինք հարկ եղածը ընել չէ մոռցած կարգադրելու համար իրենց հրաժարականին խնդիրը։ Բայց պէտք է դեռ ժամանակ մը սպասեն մինչեւ նոր ընտրութիւն։ Քահանայացուներու ընտրութեան վրայ խօսք բացուելով, Ս. Պատրիարք Հայրը ի վեր հանեց քահանայութեան անկեալ դիրքը, և յայտարարեց թէ իրենք իրենց համար դիրք մը չինելու յաջողող մարդոց քահանայ ըլլալուն բնաւ համամիտ չէ, ապարէզին անկեալ վիճակը յայտնի ըլլալով։ Միջանկեալ, Բ. էֆ. Աւետիսեան փափաք յայտնեց քահանայ ըլլալու, բայց մէ՛դք որ ըսաւ, երիտասարդութիւնը անցուցած է, Աւետիսեան էֆ.ի այս յայտարարութիւնը զուարթութիւն պատճառեց։ Հոս ալ Ն. Սրբազնութիւն իր կենցաղագէտի ճշմարիտ գաղափարը պարզեց, ըսելով թէ մենք չենք գիտեր քահանայական սքեմին յարգ ընծայել, և կամ այդ սքեմ կրողները չեն կրցած իրենց պաշտօնին նուիրականութիւնը բարձր բռնել, հետեւաբար խելացի, արժանաւոր եւ դիրքի տէր անձնաւորութիւն մը աւելի լաւ կ՚ընէ քահանայ չըլլալով, որովհետեւ շատ աւելի լաւ կը հնչէ ականջի մը միւսիւ Մարկոսը քան տէր Մարկոս պապան, օրինակի համար։

—Սակայն, Սրբազան, խելացին իրեն համար կրնայ մեծ դիրք մը ապահովել քահանայութեան մէջ և շատ մը ծուխեր գտնել, կ՚առարկէ Պէրպէրեան էֆէնտի։

Բայց Ն. Սրբազնութիւն կրկնեց իր ըսածը. քանի որ, ըսաւ, ինքզինքը գիտցող եւ անձին պատիւը ճանչցող քահանայ մը այդ պաշտօնին մէջ անկարելի է որ ստակ շահի, որովհետեւ արդէն բարեբաստիկ վիճակ ունեցող քահանաներուն հարստութեան պատճառը իր սարօֆը ծանօթ է ամէնուն։

Ս. Պատրիարքը յետոյ կրկին գնաց Սուրէնեանց բնակարանը ուր սաղարթախիտ կանաչներուն մէջ կէսօրուան ճաշը ընելէ և պահ մը հանգիստ առնելէ ետք դարձեալ եկեղեցի իջաւ։ Ճաշին ներկայ էին բացի Սուրէնեան հարազատներէն, Տ. Մկրտիչ արքեպս. Վեհապետեան, Տ. Վահրիճ վրդ. Բարթող էֆ. Թէլեան, Լեւոն էֆ. Քիւրքճեան և Սուրէնեան ընտանիքին պարագաները։

Երեկոյին մեծ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ Խաչվերացի արարողութիւնը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ի ներկայութեան հաւատացեալներու երկսեռ խուռն բազմութեան մը։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ մէջ Դրդ. զօրաբանակին մեծ ռազմափորձերը տեղի ունեցած են մեծահանդէս, նախագահութեամբ Միւշիր Բարձր. Զէքի փաշայի։ Այս հանդէսին ներկայ գտնուած է նաեւ տեղւոյն առաջն. տեղապահ Տ. Էմմանուէլ վրդ. Պալեան, յատուկ հրաւէրով։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդը վարժարանին նիւթական նպաստ մը ըլլալու համար, որոշած է Պատրիարքարանի միջոցաւ պատկանեալ իշխանութենէն արտօնութիւն ստանալ, վարժարանին ձեռագործները վիճակահանութիւնով ծախելու համար։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ազգատախնամը, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին միջոցաւ դիմում ըրած էր ձեռնհաս պաշտօնատան մօտ, ի նպաստ թաղին աղքատներուն թատերական ներկայացում մը տալու համար։ Այս անգամ պէտք եղած հրամանը ստացուած ըլլալով Թաղ. Խորհուրդը մասնախումբ մը պիտի կազմէ, ներկայացման համար պէտք եղած կարգադրութիւնները ընելու համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ կողմէ Տ. Կարիւն վրդ. Եսայեան, առջի օր Պէյգօզ երթալով տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին և քահանային միջեւ տեղի ունեցած անհամաձայնութիւնը կարգադրած և Թաղ. Խորհրդոյ դիւանը կազմելով տեղեկագրած է Պատրիարքարան։ Թաղ. Խորհրդոյ դիւանը կազմուած է հետեւեալ կերպով.— Տեարք՝ Սահակ Երամեան (Ատենապետ), Ա. Թիրեաքեան (ատենադպիր), Գրիգոր Մուհէնտիսեան (գանձապետ) և Միհրդատ Պարոնեան, Գրիգոր Մանուէլեան և Ալիքսան Սուճեան՝ անդամ։

ՊԻՂԱՅԻ եկեղեցիին մէջ սովորութիւն է եղեր Ճաշու Գիրքը գետինը դնել և կարդալ, քանի որ գագաթ չունէին եղեր տեղացիք գրքակալի վրայ։ Նոյնպէս ննջեցեալները բոլորովին բաց՝ փայտի մը վրայ պառկելով գերեզմանատուն կը փոխադրեն եղեր։ Այս անպատեհութիւններէն ազատելու համար առեւտրական գործով Պիղա գտնուող Ակնցի Յարութիւն աղա Թօրոսեան անուն ազգայինը գրքակալ մը, դագաղ մը և նստարաններ շինելով նուիրած է տեղւոյն եկեղեցիին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ շաբաթ օր շըրջաբերականներ ղրկուեցան մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներուն, որպէս զի Մարդահամարի գործողութեանց միջոցին հարկ եղած դիւրութիւնները ընծայեն Մարդահամարի պաշտօնեաներուն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ և Ազգ. Վարժարանները գոց են այսօր Մեւլուտի առթիւ։

ԵԷՆԻ ԳԱՊՈՒԻ Թաղ. Խորհուրդին խնդրանքին վրայ Մայր Եկեղեցւոյ Աւագերէց Տ. Միքայէլ քահանայ երէկ Եէնի Գաբուի եկեղեցին ղրկեց Մայր Եկեղեցւոյ Տ. Կարապետ քահանան, որ թէ՛ առաւօտուն և թէ իրիկուան կատարեց Խաչվերացի արարողութիւնները և հոգեւորապէս մխիթարեց տեղւոյն ժողովուրդը։

ԽՈՒՊԷՍԷՐԵԱՆ կտակին մրցման համար, ուսուցիչ Երուանդ էֆ. Գէորգեան, «Պատկերազարդ Իրագիտութիւն» անուն դասագիրքի մը ձեռագիրը ներկայացուց Ս. Պատրիարք Հօր։

ՖԷՐԻՔԻՒՂԻ ազգայիններէն Զմըռնացի Սիմոն աղա Խէմպէկեան, իր ննջեցեալներուն հոգւոյն համար ոչխար մը մատաղ ընելով, երէկ առաւօտ բաժնուեցաւ Ֆէրիքիւղի եկեղեցիին մէջ, տեղւոյն աղքատներուն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Վաղամեռիկ Օր. Աստղիկ Յ. Պօյաճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցին.— Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆ. Պօյաճեան 108, Ղազարոս էֆ. Ե. Չըլլաքեան 95, Տէր և Տիկին Պօղոս էֆ. Պօյաճեան յԱրապկիր 54 ղրուշ։

ՍՏԱՑԱՆՔ Իզմիրի Հայ ընթերցատան 1904 Յունուար 1է մինչև 1905 Դեկտ. 31ի երկամեայ տեղեկագիրը։ Այս ընթերցարանը հաստատուած է 1869ին և այսօր իր 36րդ շրջանին մէջն է։ Տեղեկագրէն կը տեսնուի թէ ընթերցատան ներկայ վարչութիւնը, որ կը բաղկանայ Տեարք, Հայկ Յ. Շահինեանէ (Ատենապետ), Երուանդ Մ. Պալեանէ (ատենադպիր), Սարգիս Յ. Սիվրիսարեանէ (գանձապետ), Կոստան Մ. Տէր Գասպարեանէ (թանգարանապետ) և Սարգիս Յ. Գույումճեանէ, եօթը տարիէ ի վեր կը վարէ սոյն հաստատութեան գործերը, միշտ վստահութիւնը վայելելով տեղւոյն ազգ. վարչութեան։ Ընթերցասրահին մէջ միշտ կը գտնուին ամէն լեզուէ օրաթերթեր ու հանդէսներ. իսկ գրադարանին մէջ բազմաթիւ գրքեր, որոնք տրամադրելի են բոլոր այցելուներուն։ Այս շրջանին մէջ 116 հատոր նոր գրքեր ծախու առնուած են. և բազմաթիւ գրքեր ալ նուիրուած են կրթասէր անձնաւորութիւններու կողմէ։ Նոյնպէս Պետրոս էֆ. Պաքըճեանի հարազատները ի յիշատակ իրենց հօր Թանգարանին աջակողմը ընդարձակ գրատուն մը շինել տուած են, ուր զետեղուած են բոլոր հայերէն գրքերը։ Վարչութիւնը առանց փոխարինութեան Ազգ. երկսեռ վարժարաններուն ու մանկապարտէզներուն պաշտօնէութեան և բարձրագոյն կարգերու աշակերտներուն տրամադրութեան տակ դրած է հաստատութեան բոլոր գրքերը, թերթերը և հանդէսները։ Ընթերցատան մուտքը եղած է նոյն շրջանին 17,636 ղրուշ գոյացած տարեկան բաժնեգիններէն, սարքուած մասնաւոր հանդէսէն, ևլն.։ Նախորդ շրջանէն պատրաստ կար 1843 ղրշ.։ Ելք եղած է 16,820 ղրշ. լրագիրներու, գրքի, օդային կազի ևլն. ծախքերը։ Նոյն շրջանին վճարուած է նաև Պ. Տ. Յ. Փափազեանի ունեցած 9965 ղրշ. պահանջին 818 ղրշ.ը։

ԲԱՐԻԶԷՆ կը գրեն մեզի թէ՛ Տոքթ. Արամ էֆ. Ունճեան հոն ժամանած է վիրաբուժական ու կնախտաբուժական ճիւղերը կատարելագործելու համար։

ԳԾԱՄԱՐԶԱՐԱՆ

Ձեռարուեստը մեծապէս կը սատարէ տղոց մտային զարգացման և այսօր ամէն առաջնակարգ վարժարաններու մէջ ընդունուած է ձեռքը ու միտքը հաւասարապէս զարգացնելու սկզբունքը։ Դպրոցական տղոց ապագայ զարգացումը նկատողութեան առնելով, պատրաստուած է նաև ԳԾԱՄԱՐԶԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԴԱՍԸՆԹԱՑԸ՝ որ իր տեսակին մէջ մէկ հատիկ է ամէն հասակի տղոց ձեռքը գծագրութիւն ու գեղագրութիւն վարժեցնելու։ Գծամարզարանը շատ բնական օրէնքի մը կը հետեւի, նախ՝ կէտ գծել կը սորվեցնէ տղուն, ետքը կէտերէն համաչափ գիծեր նկարել կուտայ անոր ու այսպէս տղուն զարգացումին հետ կը զարգացնէ նաև անոր ձեռքին ալ վարժութիւնը, պատկերներ, նկարներ և ամէն կարգի նկարներ գծելու ընդունակութիւնը տալով անոր։

Գծամարզարաններով վարժուած տղումը ձեռարուեստի յաջողութիւնը ապահովուած է, որ կեանքի ո՛ր ասպարէզն ալ ընտրէ յաջողութեան գրաւականը ունի իր ձեռքը, թէ՛ իբրեւ արհեստաւոր և թէ իբրեւ գեղարուեստագէտ։

Գծամարզարանները 9 տետրակներէ կը բաղկանան և իւրաքանչիւր տետրակ 20 փարայի կը ծախուի։

Մեծաքանակ գնողներու 100ին 25 զեղչ։

ՏՈՔԹ. ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ազդ. Կարդացէք Դ. երեսը

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՃԻ ԳԱԲՐԻԷԼ ԷՖ. ԱԲԻՍՈՂՈՄՕՖԻ

Երէկ, Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցիին մէջ վայելուչ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը աւետարանական հրապարակին վրայ ծանօթ սեղանաւոր Հաճի Գաբրիէլ էֆ. Աբիսողոմօֆի, որ առջի օր մեռաւ Գատըգիւղի իր բնակարանին մէջ։

Տաճարը այս տխուր առթիւ լուսազարդուած էր և ճիշդ մէջտեղը չքեղ մահարձանի մը վրայ կը հանգչէր հանգուցեալին դագաղը, ծածկուած ծաղկեպսակներէ՝ որոնք ղրկուած էին Արամեան վարժարանին Խնամակալութեան և Հոգաբարձութեան, նոյն վարժարանի ուսուցչաց և Լեւոն էֆ. Ղօնչէկիւլի, Րէժիի պաշտօնէութեան ու Մ. Հանրի Աւէլայի կողմէ։

Մեռելական տխուր արարողութիւններուն կը նախագահէր Տ. Գէորգ եպս. Երեցեան, իր շուրջը ունենալով Տ. Տ. Ներսէս Դանիէլեան, Տիրայր Մարգարեան, Ղեւոնդ Դուրեան և Եղիսէ Սաչլեան վարդապետները և տեղւոյն ամբողջ քահանայից դասը։

Իբր սգակիր կեցած էին հանգուցեալին զաւակները՝ Միքայէլ և Արամ էֆէնտիք Աբիսողոմօֆ և հօրեղբօրորդին Օննիկ էֆ. Չիֆթէ-Սարաֆ։ Դասին մէջ իբր սգակիր կեցած էին նաև Սկիւտար Ս. Խաչի Տ. Համայեակ քհն. Էքսէրճեանը և Արամեան վարժարանի ուսանողութեան ի դիմաց խումբ մը աշակերտներ, առաջնորդութեամբ վարժարանին ընդհ. դաստիարակ և ուսուցիչ Մատթէոս էֆ. Թորոսեանի, ի յարգանս հանգուցեալոյն որդւոյն Միքայէլ էֆ.ի, որ անդամ է Արամեան վարժարանի Հոգաբարձութեան։

Տաճարը լեցուած էր յուղարկաւորներու խուռն բազմութիւնով մը, ուր ի մէջ այլոց ներկայ էին՝ Մաթէոս Ունճեան, Տիգրան Բարաղամեան, Յեսու Շամտանճեան, Լեւոն Ղօնչէկիւլ, Բարսեղ Սթամպօլլուեան, Կարապետ Քէքէճեան, Մեսրոբովիչ, Աթանագինէ Արապեան, Նասիպ Գարագաշեան, Սարգիս Էսմէրեան, Գառնիկ Սէրգիսօֆ, Ագրիպաս Դուրեան, Մելքոն Նագիկեան, Մարտիկ Էքսէրճեան, Տօքթ. Յակոբեան, Եսայի Փափազեան, Երուանդ Տէր Անդրէասեան, Մատթէոս Թորոսեան, Սիմոն Շամտանճեան, Օննիկ Շալճեան, Գրիգոր Իբրանոսեան, Հրանդ Քիւչիւկեան, Թովմաս Կեսարեան, Եսայի Փափազեան, Բարունակ Լօքմակէօզեան, Ստեփան Գինեպանեան, Եղիա Խօչեան, Նազարէթ Գասպարեան, Իլիաս Չիչէքճեան, Աբրահամ Կիւմիւշեան, Ռուբէն Գարագաշ, Գառնիկ Կիւմիւշեան, Մանուկ Մանուկեան, Պօղոս Թօրգոմեան, Վ. Սէրտարեան, Միքայէլ Չէքիճեան, Ստեփան Գավալաճեան, Տաքէս Գափամաճեան, Գառնիկ Ճէվահիրճեան, Գրիգոր Սիւրմէեան, Դամիանոս Փափազեան, Օննիկ Մինասեան, Նշան Լօքմակէօզեան, Խաչիկ Կիւլէսէրեան, Տիրան Ցակորեան, Մ. Բալլի, Յովհաննէս Ամէնեան, Նիկողոս Շնորհքեան, Յարութիւն Մկրտիչեան, Արամ Խաչատուրեան, Պարգեւ Դիմաքսեան, Ստեփան և Սարգիս Ստեփանեան, Գրիգոր Յովսէփեան, Տիրան Մաւտիկեան էֆէնտիները և ուրիշներ։

Արարողութիւններէն վերջ, որոնք տեղի ունեցան այնչափ սրտառուչ կերպով, դագաղը հանդիսաւոր թափորով առաջնորդուեցաւ մինչեւ գիւղին ծայրը։ Թափորին առջեւէն կ'երթային Րէժիի վարչութեան գավազները, Արամեան վարժարանի աշակերտները, և ամբողջ եկեղեցականներու դասը։ Դագաղին ծոպերը կը կրէին Մելքոն Նագիկեան, Սրայ Արապեան, Երուանդ Շնորհքեան և Մինրան Տէօքմէճեան էֆէնտիները։ Իսկ կերոնները կը կրէին Տեարք՝ Դաւիթ Սրապեան, Վահան Փափազեան, Հայկ Գալուստեան, Միքայէլ Նալպանտեան, Վահան Ուզուրլեան և Մ. Ուզուրլեան։ Թափօրը Յունաց եկեղեցիին առջեւէն անցնելով, որուն զանգակները ի նշան սգոյ սկսան հնչել, հասաւ գիւղին ծայրը, ուր՝ ներկաները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Միքայէլ և Արամ էֆէնտիներու, Օննիկ էֆ. Չիֆթէ-Սարաֆի և պարագաներուն։ Ետքը դագաղը մեռելակառքով մը փոխադրուեցաւ Սկիւտարի Ազգ. գերեզմանատունը։

Յուղարկաւորներէն շատեր կառքերով գացին մինչեւ գերեզմանատուն, ուր կրկին իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին։

Խմբագրութիւնս այս տխուր առթիւ իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալին զաւակներուն Միքայէլ և Արամ էֆէնտիներու, Օննիկ էֆ. Չիֆթէ-Սարաֆի և պարագաներուն։

Աբիսողոմօֆ ընտանիքը իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՀԱՃԻ ԳԱԲՐԻԷԼ ԷՖ. ԱԲԻՍՈՂՈՄՕՖԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին և իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԽՐՋԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՄԱՀ

Առջի օր Մայր-եկեղեցիի մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնը Ղազարոս աղա Տէյիրմէնճեանի, նախագահութեամբ Տ. Եղիա վրդ.ի և բազմաթիւ քահանաներու։ Արարողութիւններէն ետք դագաղը փոխադրուեցաւ Պալըքլը, ուր ամփոփուեցաւ։ Ներկաները իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին հանգուցեալին զաւակներուն և փեսին։

ՀՄԱՅԵԱԿ ՔՀ. ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՏԱՐԵՐՔ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ
Ա. Բ. Գ. ՀԱՏՈՐՆԵՐԸ

Նոր տպագրութեամբ ի լոյս ելած են, կը ծախուին Կալաթա Գուրշունլու խանի Սագաեան տպարանը և ի Կ. Պոլիս Սիւլէյմանիէ խան Մինրան էֆէնտի Փափազեանի դրատունը։ Գին Ա. հատորին 3, Բ.ինը 5, Գ.ինը 5։

% 30 ԶԵՂՉ 50—20

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

Սեպտ. 29 1906

Ֆրանսական 3%	96.35
Օսմանեան Միացեալ	96.20
Երկաթուղի	146.50
Պանք Օթթօման	667.—
Րէժի	452.—
Թրամվայ	52.50

ԲԱՄԲԱԿ

Շաբաթ օրուան հեռագիր
ՍԲՕԹ 5.56

ՌԷՍՄԻ

ՆՇԱՆ

Պիրինճի ֆըրգայի Հիւմայունի պիրինճի նըշանըը Թապուրը գօլ աղասը Խալիլ էֆէնտիյէ Թէգաւիւտէն իւչիւնճիւ վէ Իւսկիւտար ճիհէթի գօմանտանլըղը ումուրը Թահրիրիյէսինտէ միւսթախտէմ էրքեանը հարպիյէ գօլ աղասը Մէհմէտ Շիւքրի էֆէնտիյէ տէօրտիւնճիւ րիւթպէյէտէն Օսմանի նըշանը զիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Սանիէի ասախճան տրուեցաւ Կայս. Ամէտի դիւանէն Մէհմէտ Ալի պէյի և Խարիճիէի թըղթակցութեանց դիւանէն Շահին էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Ակադեմական Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ հրշէջ զօրքերու ուսուցիչ զօր. Զիչէնեի փաշայի։ Բ. Մէճիտիյէ՝ Զինուորական Հանդստեան Սնտուկի վերատեսչութեան մէքթուպճի Թէվֆիք պէյի։

∴ Ոսկի և Արծաթ Իմթիյազի շքանշան տրուեցաւ Պոլսոյ ռուս դեսպանատան Ա. թարգման Մ. Մաքսիմովի, Ոսկի Լիագաթ՝ Տէֆթէրտարանէի հաշուակալ Հիւսնի էֆ.ի։

ԿԱՑՍ. ՏՆՆԴԵԱՆ տարեդարձին առթիւ ազատ արձակուելիք 102 բանտարկեալներուն ցանկը մատուցուեցաւ Դատական նախարարութեան։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՎԸ. — Խտիվ Աբպաս Հիլմի փաշա, որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ մեկնեցաւ Աղեքսանդրիա։ Ն. Բարձրութիւն, Զապուքլըէն Բէճպէր շոգեմակոյկով՝ իր հետեւորդներուն հետ Տօլմա Պաղչէի քարափը իջաւ և Կայս. Պալատ գնաց, ուր իրեն ի պատիւ սեղան մը տրուեցաւ։ Սեղանէն ետք, պատիւը ունեցաւ ներկայանալու Վեհ. Կայսեր, և իր երախտագիտութիւններն ու հաւատարմական զգացումները մատուցանելէ ետք, հրաժեշտ առաւ Ն. Վեհափառութենէն։ Կայս. Պալատէն մեկնելով Խտիվը, Տօլմա Պաղչէի քարափէն Բէճպէր շոգեմակոյկով գնաց էլ Մահրուսա զբօսանաւը, որ անմիջապէս ճամբայ ելաւ դէպի Աղեքսանդրիա։

ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆ Պ. Մարշալ և Տիկինը շաբաթ օր Պոլիս դարձան Գերմանիայէ։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ դեսպանական հիւրասենեակի օգնական Խայրէտտին պէյ կայարան երթալով բարի գալուստ մաղթեց դեսպանին։ Բարի գալուստի գացին նաև Բ. Դրան կողմէ Սէֆա և Սատաէտտին պէյերը։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՏՈՒՐՔԵՐԸ. — Քաղաքապետութենէն հրահանգ խնդրուեցաւ որ առաջիկայ Րամազանին գիշերները իրենց խանութը, բաղնիքը կամ ուրիշ մէկ շէնքը բաց թողլու համար դիմում ընողներուն արտօնութիւն չտալ, մինչեւ որ իրենց կալուածատուրքերէ պարտքը չվճարեն կամ չապահովեն։ Քաղաքապետութիւնը այս միջոցը յարմար չդատելով, հետեւեալ որոշումները տուաւ կալուածական տուրքերուն գանձման մասին. — Երբ կալուած մը իբր հասութաբեր շէնք կը գործածուի, կալուածատուրքին ի հաշիւ վարձակալներէն պիտի առնուի վարձքը։ Իսկ եթէ վարձակալները ըսեն թէ որոշ ժամանակի մը համար արդէն վճարած են իրենց վարձքը տանտիրոջ, այն ատեն պարտին ցոյց տալ այդ կանխիկ վճարումը յայտնող պաշտօնաթուղթերը։ Անոնք որ չկրնան այս թուղթերը ցոյց տալ, պիտի վճարեն վարձքը։ Իսկ ամսական ունեցողներուն ալ թոշակներէն վար պիտի դրուի։

∴ Կալուածի մը արժէքը երբ յետ քննութեան պեղչուի, գիզուած տուրքերը բարեփոխեալ արժէքին համաձայն պիտի գանձուին։

ԿԱՑՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ Վարժարանին կրթական ծրագիրը նոյնութեամբ պիտի գործադրուի նաև Դամասկոսի բժշկական նորահաստատ վարժարանին մէջ։

ՔԱՐԼ-ՍԹԷՖԱՆ արքհիդուքսը և դքսուհին առջի օր այցելեցին Թօփգաբուի կայս. պալատը և կայս. թանգարանը։

ՀԱՄԱ-ՀԱԼԷՊ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ. — Այս նոր գիծին ընդունելութիւնը կատարելու համար Սէրվիչէն էֆ.ի նախագահութեամբ մեկնող մասնագիտական յանձնաժողովը, որ Պէյրութ ժամանած էր, գիծին վրայ քննական պտոյտ մը կատարեց։ Յանձնաժողովը գիծին ժամանակաւոր ընդունելութիւնը կատարելով ճամբայ ելաւ դէպի Պոլիս։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ. — Պուլկար հռչակաւոր աւազակապետ Լազար հալածուեցաւ Թըքըոլի զօրախումբէն։ Ընդհարում մը տեղի ունեցաւ որու միջոցին աւազակը սպաննուեցաւ։

ՔԱՐԱՏԱՂԻ գործակատար Մ. Մաթանովիչ արձակուրդով իր երկիրը մեկնեցաւ։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿՆԵՐԸ. — Քաղաքային հանգստեան թոշակի սնտուկը մէյմէկ ամսաթոշակ պիտի բաժնէ այս հինգշաբթի օրուընէ սկսեալ։ Զինուորական հանգստեան սնտուկն ալ առաջիկայ շաբաթ օրուընէ։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ մասնաւոր դիւանին քարտուղարներէն Հասիպ պէյ նոյն դիւանին աւագ պաշտօնեայ կարգուեցաւ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ մէջ գեղագործ Լութֆեան էֆ.ի հնարած դեղը, շերամներու հիւանդութիւնները դարմանելու համար, պիտի քննուի երկրագործական եւ Հանրային Պարտքի վարչութեան մասնագէտ պաշտօնեաներուն կողմէ։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշեց որ Թանզիֆաթի ու կազի տուրքերուն գանձման մասին եռանդ ցոյց տուող պաշտօնեաներուն արարքը գնահատուի. իսկ հակառակ պարագային յանդիմանուին։ Անցեալ տարիներու դիզեալ տուրքերը մասնաւոր, և ներկայ տարուանն ալ ամսէ ամիս պիտի գանձուին։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիին ընդ. տնօրէն Մ. Հիւկնէն առջի օր Գերմանիայէ Պոլիս եկաւ։

ՄԻՍԻ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑ. — Բերայ, Թաքսիմի կողմը աժան մսի վաճառանոցը բացուեցաւ շաբաթ օր։ Ինչպէս Գատըգիւղի և Եէնի Ճամիի մէջ, հոն ալ միս կը ծախուի, քըվըրճըքը $6^1/_2$ ղրշ.էն և քարամանը 5 ղրշ.էն։

ՎԵՆՆԵՐԱԽՏ. — Դամբեմոնիի նահանգին մէջ ճարակած վեններախտին դէմ մաքառելու համար ութը բժիշկներ ղրկուեցան հոն։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Անցեալ շաբթու Պոլսոյ և շրջակայքին մէջ մեռան 149 հոգի, որոնց 91ը իսլամ, 47ը քրիստոնեայ և 11ը հրեայ։

Մ. ՔԱՄԻՅԼ ՖԼԱՄԱՐԻՈՆ

Ֆրանսացի նշանաւոր տիեզերագէտ գրագէտ Մ. Քամիյլ Ֆլամարիոն շաբաթ օր Պոլիս ժամանեց, ուր քանի մը օր պիտի մնայ։ Մ. Ֆլամարիոն ներկայ գտնուեցաւ Պուքրէշի մէջ գումարուած գրական և գեղարուեստական սեփականութեան պաշտպանութեան Համաժողովին, և հոնկէց Բարիզ կը դառնայ։

Այս մեծանուն գիտնականը իր համբաւը սկսած է շահիլ 19 տարեկանէն, երբ 1861ին հրատարակեց իր առաջին գործը՝ Բնակեալ աշխարհներուն բազմաւորութիւնը, որ գրեթէ բոլոր լեզուներուն թարգմանուեցաւ։

Դեռատի գիտնականը այն ատեն աշակերտ էր Բարիզի դիտարանին։ Մինչ իր եղբայրը Էռնէսթ Ֆլամարիոն իբր պաշտօնեայ կը մտնէր Մաքրոնի գրատունը, որ այսօր իրենն է եղած, Քամիյլ մինակը կ'աւարտէր իր ուսումը։ Երկու տարուան մէջ փայլուն կերպով աւարտեց գրականութեան և գիտութեան պսակաւորի շրջանը, և մըտաւ բազմարուեստեան վարժարանը, և 1858ին ընդունուեցաւ դիտարան իբր աստեղագէտ-ուսանող։ Բայց 1862ին անհամաձայնութիւններ ծագեցան իր և Դիտարանին Տնօրէնին միջև և մտաւ Երկայնութեանց Դիւանը ուր չորս տարի անընդհատ զբաղեցաւ Լուսնի շարժումներուն հաշիւներով։ Կ'աշխատէր միևնոյն ժամանակ կարգ մը երկասիրութեանց և հրատարակեց Երեւակայական եւ իրական աշխարհներ, վարեց Քոզմոզ և ուրիշ գիտական թերթերու խմբագրութիւնը։ Ժամանակ կը գտնէր նաև շաբաթը մէկ անգամ ժողովրդական տիեզերագիտութեան վրայ բանախօսութիւններ ընել պերճ լեզուով մը, Բարուչիններու սրահին մէջ։ 1871ին զինուորագրուեցաւ և պետ անուանուեցաւ մասնաւոր զօրախումբի մը որ պաշտօն ունէր Բարիզի մէջ հաստատուած դիտարանի մը բարձրէն հսկել Բարիզը շրջապատող բրուսիական մարտկոցներուն վրայ։ Պատերազմը երբ վերջացաւ առաջարկներ եղան որ երեսփոխանութեան թեկնածու ըլլայ, բայց ան նախապատիւ համարեց իր աշխատութիւնները շարունակել։ Ինք բազմաթիւ օդային պտոյտներ կատարած է որոնցմէ ամենէն հետաքրքրականը եղած է այն զոր կատարեց իր հարսին հետ, իբր մեղրալուսնի ուղեւորութիւն։ Տիկ. Սիլվի Ֆլամարիոն, իր այս օդային մեղրալուսինէն ի վեր, խաղալ կինը մնացած է իր ամուսնին։ Մ. Քամիյլ Ֆլամարիոն իրեն յատուկ դիտարան մը ունի։ Անոր սրահները թանգարան մըն են, լեցուն բազմաթիւ նուէրներով։ Իր մատենադարանին մէջ կայ գիրք մը որ մարդկային մորթէ կազմուած է, կ'երեւի վիրաբոյժի աշկերտ մըն է որ հայթայթած է իրեն այդ մորթը, բայց կ'ըսեն նաև թէ ան ղրկուած է կնոջմէ մը որ իրեն կտակեց իր ուսերը որոնց վրայ հիացած էր հռչակաւոր գիտնականը։ Մ. Ֆլամարիոն որքան խորագնին արուեստագէտ նոյնքան ալ ճարտար գրագէտ մըն է։ Իր հեղինակութիւնները երեւակայութեան և ոճի գեղեցիկ նմոյշներ են, այդ գիտութիւնը ժողովրդականացնելու ձգտումով։ Գլխաւոր գործերն են Աստուած Բնութեան մէջ (1867), Անհունութեան պատմուածքներ, Լիւմէն, Ժողովրդական աստեղագիտութիւն, Օդային ճամբորդութիւններ (1880), Իւրանի (1894), Անծանօթը, ևլն.։ Մ. Ֆլամարիոն Պատուոյ Լէգէոնի ասպետ է։

Մ. Ֆլամարիոն երէկ ճաշի հրաւիրուեցաւ Մեծ-կղզիի մէջ Լիվանդ Հէրալտի արտօնատէր Մ. Միցիի կողմէ։ Ֆրանսացի գիտունը այցելեց նաև մեր պաշտօնակցին ապարանքին մէջ գտնուած դիտարանը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — Պոլսոյ պատժական դատարանը 9 ամիս բանտարկութեան դատապարտեց Մէհմէտ Ֆայիզ էֆ.ն, որ առնելիքի դատի մը ատեն սուտ երդում ըրած էր։

∴ Առջի օր դարձեալ դատուելով Յական տարի թիապարտութեան դատապարտուեցան Իսմայիլ և Սապրի, որոնք Ղալաթիա, Պուքրէշ պանդոկին մէջ տղու մը վրայ բռնութիւն գործած էին։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՀՐԴԵՀԻՆ մասին առնուած վերջին լուրերէն կը հասկցուի թէ՝ ամէնքը այրած են մէկ մեծ խան, 5 նպարավաճառի խանութ, 2 ճաշարան, 1 սրճարան, 1 կազինօ, 1 պայտար և 1 տուն, որով ամէնը 12 շէնք։

ՁՄԵՌԸ կը շարունակէ։ Պոլսոյ մէջ երէկ հակառակ արեւին ցուրտը չէր կոտրած։ Գաւառներէն եկած նամակներ կը ծանուցանեն ձմրան վաղահաս ժամանումը։ Զաթալճայի մօտերը ձիւն տեղաց։ Սէլանիկի մէջ ալ անձրեւեց առատօրէն։ Աւստրիոյ և Ռումանիոյ մէջ ձիւնի մրրիկները կը շարունակեն։ Անցեալ շաբթուան մրրիկէն պատահած արկածներու նոր լուրեր կը հասնին։ Քէօսթէնճէէն եկող եռակայմ առագաստանաւ մը անցեալ չորեքշաբթի Սեւ Ծովի մէջ մրրիկի բռնուեցաւ։ Ջուրերը քշեցին տարին նաւաստիներէն մէկը։ Ասոր վրայ նաւապետը չտեսնարանները լաւ մը գոցել և ինքզինքը և մնացեալ նաւաստիները կապել տուաւ կայմի մը. այսպէս նաւը հազիւ կրցաւ ինքզինքը նեղուց խոթել և Պէյքօզի ծոցը ապաստանիլ։ Օտեսայէն ցորեն բեռցած Րօթերտամ գացող Հոլլէնտ շոգենաւը Մարմարայի մէջ մրրիկի բռնուեցաւ և Էրէյլիի մօտ խրեցաւ։ Տարտանէլէն նաւաձիգներ եկան և շոգենաւին բեռը պարպելէ ետք կարելի եղաւ զայն ազատել տեղէն։ Պէյքօզի առջեւ խարսխած երկու էօքրաններ ալ անցեալ օրուան մրրիկէն քշուեցան ջուրերէն. մին կրցաւ ազատիլ, բայց միւսը խարակներուն զարնուելով խրեցաւ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԸ ԵՒ ՍԱՅԼԸ. — Նախընթաց օր Բերայի Շիշլի ճամբուն վրայ հետեւեալ դէպքը տեղի ունեցաւ.— Շիշլի գացող 13 թիւ թրամուէյը երբ Թաքսիմ ֆրանսական հիւանդանոցի առջեւէն կ'անցնէր, ճամբուն եկաւ գոցեց աղիւսաբարձ սայլ մը, որ կարեւորութիւն չէր տար հրնչեցուած փողերու։ Միեւնոյն ժամանակ ճամբան կը շարունակէր Թրամուէյը, որուն կառապանը սայլին կենդանիներուն խարազանի ուժգին հարուած մը կը փակցնէ։ Սայլապանը, սակէց բարկացած, կառքը կը ձգէ հոն, թրամուէյին վրայ կը վազէ, կառապանին տեղը կ'ելլէ և ահա գիրկ գիրկի կռիւ մըն է կ'սկսի։ Թրամուէյին մէջիններու սարսափած կը պոռան կը պռչտան, ուղեւորները ձիերը, որոնց երասանակը թողուած էր կռուողներուն շարժումներէն շուարած, սկսած էին վազել սրարշաւ։ Վերջապէս ժանտարմի պաշտօնեան քիչ մը վերջ կը միջամտէ և վերջ կուտայ կռիւին, որու միջոցին երկու կառապաններուն երեսը դէմքը արիւնլուայ եղած էր։ Սայլապանը յանձնուեցաւ ոստիկանութեան։

∴ Ղալաթիայէն Պէշիքթաշ գացող թրամուէյը առջի օր զարնուեցաւ Սէհեր անուն պզտիկ աղջկան մը որ գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ

Այս գիշեր ժամը 3ին միջոցները հրդեհ ծագեցաւ Սիլիվրի Գաբու Հաճի Գարակէօզ թաղը, Ֆրուն փողոց՝ փայտաշէն տուն մը։ Հասած անմիջական օգնութեամբ շնորհիւ երկու տուն և խանութ մը միայն այրեցան։ Այրած շէնքերը ապահովագրուած չէին։

ԹԱՏՐՈՆ ՄՆԱԿԵԱՆ
ՄԱԳՐԻԳԻՒՂԻ ՄԷՋ

Այս գիշեր, Մնակեան թատերախումբը՝ Մաքրիգիւղ, Թաղապետական Թատրոնին մէջ, ժամը $2^1/_2$ին պիտի ներկայացնէ հռչակաւոր

ԴԱՐԲՆՈՑԱՊԵՏԸ

Տռամ 5 արար

Հեղինակ ԺՈՐԺ ՕՆԷ — Թարգմանիչ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՄՆԱԿԵԱՆ

Ծիծաղաշարժ զաւեշտ 1 արար

ՊԱՐԵՒԵՐԳ
ՕՐ. ՆԷՄԻՒՂԱՅԻ ԿՈՂՄԷ

ԻԼԱՆ

Իսկիւտարտա Իսկէլէ ճատտէսինտէ քեաին «Կիւնէշ Տօղտու» նամըյլա մարուֆ թիճարեթխեանէ տէրունինտէ մէվճուտ էմվալ վէ էշեայը եւինէ մէզքիւր ճատտէտէ իճրաի թիճարէթ իտէն Գաբուճը զատէ Իպրահիմ էֆ.յէ պէյ վէ թէսլիմ էյլէտիկիմիզի վէ պէտէլը միւպէյնի թէմամէն ալտըղըմըզը վէ պինաէն մէզքիւր մաղազատա պիր կէօնա ալէագամըզ գալմատըղընը իլան էյլէրիզ։

Իսկիւտարտա Իսկէլէ ճատտէսինտէ 14 նումէրօլը Կիւնէշ Տօղտու մաղազա սահիպլէրի ՕՍՄԱՆ վէ ԷՅՈՒՊ ՊԱՐՏԱ ԱՎՆԻ ՊԱՐՏԱ

16 էյլուլ 322

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ
(Սեպտ. 16 Շաբաթ

ՑՈՐԵՆ

Առաջին	ճերմակ	օխան	$35^1/_2$
Երկրորդ	»	»	34
Խառն	»	»	32—33
Զավտարլը	»	»	30—
Կարծր առաջին		»	$37^1/_2$—38
Կարծր միջին		»	$36^1/_2$—37

Երէկ 14 վակոն Անատօլուի ցորեն ժամանեց։

ԱԼԻՒՐ Ղրշ.

Տեղական գըրմա	Ա.	պարկ	68—
»	»	Բ.	»	65

ԹԵՓ

Օխան 17 փարա

ԳԱՐԻ

Քէօսթէնճէ	քիլէն	12—$12^1/_2$
Ռումէլի	»	$11^1/_4$—$11^3/_4$

Մէկ շաբթուան ժամանած ապրանք՝ ցորեն Անատօլ 34, Ռումէլի 3 վակոն, Իպրաիլ Քէօսթէնճէ 62,000, Ատաբազար 2000, Սինապ 400 քիլէ. Ազայման գինն է 7 ղրուշ, ամէն տեսակ ցորենի 100 օխան։

Ալիւր արտածման 8800 պարկ։

ՑՈՐԵՆ

Փակում Սեպտ. 28ի
Նիւ-Եորք

Տրամադրելի	$80^5/_8$
Մայիսի համար	$85^1/_8$
Սեպտ.ի »	80
Դեկտ.ի »	$82^7/_8$

ՕՐԹՕՏՕՔՍ

ԺՈՒԼ ՎԷՌՆ

Արտառոց Կտակ Մը

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱ.

ՄԻՍԹՐԻՒ ԲԱՆՏԸ

— Ներում խնդրեցէք, Օվիտա, ըսաւ Լիսի Ուէկ։ Ըսած խօսքերուն վրայ շատ չի մտածեր, Մր. Րէալ։ Իսկ ես, հաւատացէք որ շատ ցաւ կ'զգամ։

— Անշուշտ, անշուշտ, աւելցուց Օվիտա Ֆօլի։ Եւ յետոյ, մի յուսահատիք, Մր. Րէալ։ Ինչ որ մեզ պատահեցաւ, կրնայ ձեզի՛ ալ պատահիլ։ Անշուշտ նախընտրելի էր ուրիշներ զբօսնէին ձեր տեղը, զոր օրինակ Դոմ Քրապը, նաւապետ Եուրիքէնը, Հերման Դիդժպըրին։ Անոնց այցելութիւնը աւելի հաճոյքով պիտի ընդունէինք քան թէ ձերը։ Վերջապէս շատ հաւանական է որ անոնք գան ապատեն ձեզ։

— Կարելի է, Օվիտա Ֆօլի, պատասխանեց Մաքս Րէալ, բայց շատ յոյս դնելու չէ։ Հաւատացէք որ այս վիճակը կ'ընդունիմ ամենամեծ անտարբերութեամբ։ Դժբաղդ խաղին, երբեք հաւատացած չեմ որ կը շահիմ։

— Ո՛չ ալ ես, Մր. Րէալ, փութաց ըսել Լիսի Ուէկ։

— Բայց այ՛ս, հաւատաց Օվիտա Ֆօլի, կամ գէթ ես կը հաւատամ որ Լիսի Ուէկ պիտի շահի։

— Ես ալ այնպէս կը յուսամ, Օր. Ուէկ, աւելցուց երիտասարդը։

— Ես ալ կը յուսամ, Մր. Րէալ, որ դուք պիտի շահիք, ըսաւ Օվիտա Ֆօլի, երկուքդ մէկտեղ չէք կրնար շահիլ անշուշտ։

— Արդարեւ անկարելի է, պատասխանեց Մաքս Րէալ խնդալով։

— Ո՛ն անդր պոռաց Օվիտա։ Եթէ Լիսի Ուէկ շահի, միլիոնները պիտի առնէ և եթէ դուք երկրորդ ըլլաք, դուք ալ բաժիններուն արդիւնքը պիտի ստանաք։

— Գործերը ինչպէս լաւ կը կարգադրէք, խեղճ Օվիտաս, գիտել տուաւ Լիսի Ուէկ։

— Սպասենք, ըսաւ այն ատեն Մաքս Րէալ, և խնդիրը բախտին թողունք։ Երանի թէ ձեզի նպաստաւոր ըլլայ, Մր. Ուէկ։

Եւ ստուգիւ, Մաքս Րէալ հետզհետէ աւելի հրապուրիչ կը գտնէր Լիսի Ուէկը։ Ասիկա բացայայտ կ'երեւէր։ Օվիտա Ֆօլի, որ անշուշտ անմիտ մէկը չէր, ըսաւ ինքնիրեն,— Հիմա պարզուեցաւ խնդիրը։ Հոգ չէ թէ մէկը կամ միւսը հասնի նպատակին։

Օվիտա Ֆօլի ո՛րքան լաւ գիտէր մարդկային սիրտը ընդհանրապէս և իր բարեկամուհիին սիրտը մասնաւորապէս։

Երեքն ալ սկսան խօսիլ սագախաղին դարձուածներուն, ճամբորդութեան միջոցին պատահած միջադէպերուն, մէկ նահանգէն միւսը երթալով իրենց վայելած բնական գեղեցկութիւններուն և Եէլօվսթընի Բարք Նէշընըլի հրաշալիքներուն վրայ, զոր Մաքս Րէալ պիտի չմոռնար երբեք։ Ցետոյ երկու բարեկամուհիները պատմեցին 3000 տոլարի խնդիրը։ Առանց Մր. Հընֆրի Ուէլտընի առատաձեռն նուէրին, զոր կարելի չէր մերժել, Լիսի Ուէկ պիտի պարտաւորուէր խաղին մասնակցութենէն հրաժարիլ։

— Ո՛վ է այդ Մր. Հընֆրի Ուէլտընը, հարցուց Մաքս Րէալ քիչ մը վրդոված։

— Գրաւագիր մըն է անշուշտ, աւելցուց Լիսի Ուէկ։

— Եւ շատ ապահով է որ եր գրաւը պիտի շահի, յայտարարեց Օվիտա Ֆօլի։

Ինչ որ չըսաւ Մաքս Րէալ, սա էր որ ինք ալ մտածումը ունեցած էր այդ գումարը երիտասարդ խաղակցուհիին տրամադրութեան ներքեւ դնելու։ Բայց աղջիկը իրր ի՛նչ պիտի ընդունէր զայն։

Վերջապէս նոյն և հետեւեալ օրերը, Մաքս Րէալ և երկու բարեկամուհիները միասին անցուցին խօսակցութիւններով և պտոյտներով։ Եթէ Լիսի Ուէկ շատ ցաւ կ'զգար Մաքս Րէալի ձախող բախտին համար, այս վերջինն ալ փոխադարձաբար ուրախ էր Լիսի Ուէկին նպաստաւորուելուն համար։ Եւ արդարեւ 24 ժամէ ի վեր փոփոխութիւն մը տեղի ունեցած էր գրաւի գործակալութիւններուն մէջ ի նպաստ հինգերորդ խաղակցին։ Ուստի Րիբըրդըրները սկսան Լինքըլն Օդէլ գալ հարցափորձելու համար Լիսի Ուէկը, որ միշտ կը մերժէր ընդունիլ զանոնք։ Խաղին արդի վիճակէն սա կը հետեւէր որ Մաքս Րէալի թողած 44րդ խորշը դառնալով, Լիսի Ուէկ կ'ունենար այն դիրքը, զոր Դոմ Քրապ ունէր 47րդ խորշին մէջ և անծանօթ խաղակիցը՝ 51րդ խորշին մէջ։

— Սա անծանօթ խաղակիցին ո՛վ ըլլալը յայտնուեցա՞ւ վերջապէս, հարցուց Օվիտա Ֆօլի։

— Ցայտնի չէ, պատասխանեց երիտասարդ նկարիչը, և հիմակ աւելի խորհրդաւոր հանգամանք մը ունի։

Աւելորդ է ըսել որ Մաքս Րէալ Լիսի Ուէկ և Օվիտա Ֆօլի միայն խաղին վերաբերեալ նիւթերու վրայ չէ խօսեցան, այլ նաեւ իրենց ընտանիքին վրայ, Տիկին Րէալի վրայ որ այժմ Շիքակօ կը բնակէր և ուրախ պիտի ըլլար Օր. Լիսի Ուէկը ընդունելով ևն. ևն.։ Այսուհանդերձ Օվիտա Ֆօլի չարու՞ած կ'աշխատէր խօսակցութիւնը բերել խաղին վրայ և քուէներուն առաջիկայ արդեանց վրայ։

— Վերջապէս թերեւս առաջիկայ քուէային, վերջին խորշը կ'երթաք, սիրելիս, ըսաւ Օվիտա Ֆօլի։

(Շարունակելի)

ԳՐԱՏՈՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԽՕՐԱՍԱՆՃԵԱՆ ԽԱՆ
Կեդրոն գիտական, վիպական, դպրոցական եւ մանկավարժական ամէն տեսակ գրքերու
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՁԻՒՂԸ
ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳԻՐ ՎԻՄԱԳԻՐ ՈՒ ՏՊԱԳԻՐ
Այցաքարտ, Շրջաբերական, Նամակագլուխ, պահարան, վկայական, վիճակագրեր, բարնիշ, պատուանիշ, ևն. ևն.
Ցանձնարարութեանց առաքում օրը օրին ու ճոյնութեամբ
Գործառնութիւն մինչ կանխիկ
ԳՐԱՏԱՆ ՀԱՍՅԷՆ
درسعادت خوراسانجیان خانده کتبخانه جدید
18—50

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԸՆՏԻՐ ՇՕՔՕԼԱՅԻ, ՁՈՒՏ ՔԱՔԱՕ

ԿԱԹՈՎ
ՇՕՔՕԼԱ

Klaus

3 ԳՈՐԾԱՆՈՑ
LOԷL (ՁՈՒԻՑԵՐԻԱ) ՄՕՐԹՕ (ՖՐԱՆՍԱ)
ՋՕ ՄԷՏԱԼԵԱՏ
ԵՒ
ՊԱՏԻՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
Ի ՓԱՐԻԶ ԵՒ Ի ԼՕՆՏՕՆ
ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ
Աշխարհի գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԱՆՓՈԽԱՐԻՆԵԼԻ ՇՕՔՕԼԱ ԿԱԹՈՎ, ՔԱԱՈՒՏ
Կը ծախուի Բէրա, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐԻՉՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մեծ վաճառատուններուն մէջ որոնք անուանի են իրենց ծախած առաջնակարգ ապրանքներուն համար, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, ԲԱՐՔԻ
Ղալաթիա, անուշավաճառ Ս. ՄԻՑԱՕ. Հարաճեի փողոց ՀԱՍԻՕՏԻՍ ԵՒ ՁՕՔԱՍ, Թէյի մթերանոց, ՔԱՖԷ ՏԻՒ ՇԷՆԻ, կամուրջին մօտ
Պոլիս. Յ. Գ. ՃԳՆԱՒՈՐԵԱՆ ՈՐԴԻՔ մթերանոցին մէջ մաքսին մօտ —Անուշավաճառ Է. ՄԱՔՐԻ, կամուրջին մօտ, ՔԵԱՁԻՄ ՊԷՅԻ գիւղի մթերանոցը, Եէնի ճամի, ԱԼԻ ՖԱՒՔ, Պալըգ Բազար, ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ
Գործակալ, Է. ՏԷՔԱՈՒԷՍ, Անտոնեան խան, Պոլիս.
Կլաուս տոխոլաթ ծառալը չքներ մարդը
50—48

ԷՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ԳՕԳՈՒՍԸՋ
ԻՆԿԻԼԻԶ ՄՈՒՇԱՄՊԱԼ ԱՐ

NORTH BRITISH RUBBER Cº Lᵀᴰ TRADE MARK EDINBURGH

NORTH BRITISH RUBBER Cº LIMITED TRADE MARK EDINBURGH

Ինկիլթէրանըն էտինպուրկ շէհրինտէ քեաին մէշհուր Նօրթ Պրիթիշ Ռըպպըր վէ չիւրէքեասը նամ ֆապրիգա մամուլաթընտան թէրաշլըլի վէ արսլան մարգալը վէ ատի մուշամպալար մէիլլու բայհար կէբինէտէն արի ղայէթ մէթին վէ գօգուսըզ Ինկիլիզ մուշամպալարը պու տէֆա վիրուտ իթմէքլէ, Սուլթան Համամը ճիվարընտա Թօբալեան խանընտա 34 նումէրօլը էլպիսէ մաղազասընտա վէ Էտիրնէտէ Զարշուսընտա 94 վէ 97 նումէրօլը Բավլաքի Էռամանթիտիս մաղազասընտա մէթանէթ վէ մուգավէմէթինէ նիսպէթլէ էհվէն ֆիաթլա սաթըլմագտա տըր։
10—3

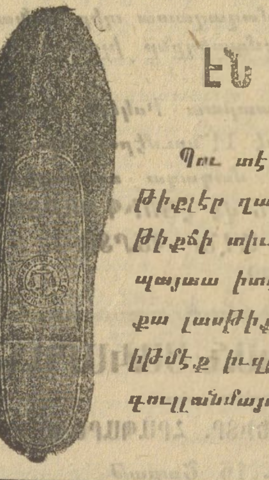

ԷՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ԼԱՍԹԻՔԼԷՐ

Պու տէֆա թէրագգի վէ արսլան մարգալը լասթիքլէր ղայէթ ռաղպամ եավիըմըշ օլուպ, հէր լասթիքճի տիւքեանլարընտա սաթըլմագտա տըր։ Միւպայաա իտէճէք էհալիի միւհթէրէմէ պալասէքի մարքա լասթիք կալօշլարընտան պիր տէֆա թէճրիւպէ իթմէք իւզրէ ալաըքլարընտա ասլա սաիր լասթիք գուլլանմայաճագլարընա շիւպհէ եօք։
20—3

«ԼԱ ԲՕԼԱՐ»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՊԱՕՅԻ ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ
ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

1903 Դեկտեմբեր 31ին ընկերութեան ունեցած երաշխաւորութեան գումարները

	Ֆրանք
Միլպաօյի Պանքան ի պահ դրուած զանազան արժեթղթերով	50,000,000
Վերոյիշեալ արժեթղթոց յաւելեալ արժէքը	21,298,712
Զանազան պանքաներու քով պահեստ	4,661,118
104,380 անգլ. ոսկի արժէքով անգլիական և հնդկական արժէթղթեր Անգլիոյ Պանքան ի պահ դրուած	3,563,165
Գումար ֆրանք	79,522,995

ԼԱ ԲՕԼԱՐի Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղը արտօնեալ է հրդեհի դէմ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ ընդունիլ յանուն ընկերութեան, և պատահած վնասները անմիջապէս և արդարութեամբ կարգադրել։ «Լա Բօլար» իր վճարմանց ատեն ցոյց տուած փութկոտութեամբ և առատաձեռնութեամբը իրաւամբ առաջնակարգ դեր մը բռնած է ապահովագրական ասպարէզին մէջ։
Գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։
Ընկերութեան դրամատունն է ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ։
Տեղեկութեանց համար դիմել Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին գրասենեակները, Պոլիս Սանթեան Համամ, Բինեօ խան։
50 19

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ԲԱՐՄԱՔ-ԳԱՓԻ ՓՈՂՈՑ, 10
ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՋՐԱԱԹ ՊԱՆՔԱՍԸ ԲԻՑԱՆՔՈՍԸ
ՀԱՍԸԼԱԹԸ ՄՈՒՀԱՃԻՐԻՅԵՆԻՆ ՄԷՕԱՐԻՖԸ ԻՍՔԵԱՆԻՅԷՕԻՆԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԸՐ

Իհրամիյէլէր Տէրսաատէթտէ Զրաաթ Պանքասը իտարէի մէրքէզիյէսիյլէ Քէօբրիւտէքի բիանգօ շիւպէսինտէ վէ Օսմանլը Պանգասընտան վէ թաշրալարտա մէզքիւր պանգալար շիւպաթընտան թէտարիք օլունուր.
ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՔԷՇԻՏԷ 1 ԹԸՇՐԻՆԻ ՍԱՆԻ 322 ԹԱՐԻԽԻՆՏԷ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսի սալոնընտա ալէնէն իճրա իտիլէճէք տիր։
ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ՄԷՃՄՈՒԸ ԱՏԷՏԻ 175,000
ԻՔՐԱՄԻՅԷ ԳԱԶԱՆԱՃԱԳ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏԻ 35,000

ՊԻՐԻՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻՅԷ 300,000 ՂՐՈՒՇ

ՉՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻԷ	ՅԻՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻԷ	ՎԻՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻԷ
100,000 ՂՐՇ.	50,000 ՂՐՇ.	20,000 ՂՐՇ.

ԻՔՐԱՄԻԵՅԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏ ՎԷ ՄԸԳՏԱՐԸ

1	Ատէտ	300,000	Ղուրուշ	Իքրամիյէ				
1	»	100,000	»	»				
1	»	50,000	»	»				
1	»	20,000	»	»				
6	»	60,000	»	»	պէհէրի	10,000	ղուրուշ
10	»	50,000	»	»	»	5,000	»
20	»	40,000	»	»	»	2,000	»
60	»	60,000	»	»	»	1,000	»
400	»	200,000	»	»	»	500	»
3000	»	240,000	»	»	»	80	»
31500	»	630,000	»	»	»	20	»
35,000		1,750,000					

Քէշիտէ մուամէլէսի Զըրաաթ Պանգասը Մէճլիս Իտարէսի հէյէթիյլէ մահսուս մէմուրլարը վէ Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսիյլէ Տիվանը Մուհասէպաթտան վէ Օսմանլը Պանգասընտան թէյին օլունան զէվաթ հուզուրընտա իճրա օլունուպ, գազանըլան իքրամիյէլէր պիր կէզէտա թէնզիլաթ իճրա իտիլմէքսիզին թէմամը պէ մաւլինա վէ մէճիտի 20 ղուրուշ հիսապիյլա թէէտիյէ օլունաճագը եիպի քէշիտէ էտանասընտա տախի հէր կիւն շէքիլէն նումէրօլար էրթէսի կիւնիւ կազէթալարլա իլան իտիլէճէք տիր։

Պիլէթլէր՝ Տէրսաատէթտէ Զըրաաթ Պանգասը իտարէի մէրքէզիյէսի իլէ Քէօբրիւտէքի բիանգօ շիւպէսինտէ վէ պիլ ումում սարաֆլարտա վէ Թաշրալարտա Զըրաաթ Պանգասը շիւպէ վէ սանտըգլարը իլէ Օսմանլը Պանգասը շիւպէլէրինտէ ֆիրուխթ օլունուր. Թոփ իթիպարըյլա 25 ատէտ պիլէթ ալան քիմսէյէ 100տէ ալթը իսգոնթօ էտիլիր, վէ թաշրալը քէշիտէէն պիր կիւն էվվէլինէ գատար իյատէ օլունան պիլէթլէր բաթիրտաա օլունուպ պէճէլի կէրի վէրիլիր։

ԹԱՄ ՊԻԼԷԹԻՆ ՖԻԱԹԸ	ՆԸՍՖ ՊԻԼԷԹԻՆ ՖԻԱԹԸ
1 ԱՏԷՏ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՅԷ	ՆԱՐԸՄ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՅԷ

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԲԵՐՆԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Ակռաներու և բերնի առողջութիւնը կ'ապահովեն մարդուն կեանքը, զոր չեն կրնար լաւապէս կատարել դէշ վիճակի մէջ գտնուող ակռաները։ Բերանն ու լինդերը մաքուր պահելու, ակռաները ճերմկցնելու և անոնց փտութեան առաջքն առնելու և փտել սկսածները բժշկելու համար անհրաժեշտ է գործածել

ՍՈՒԼԱԳԻ ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ
ՕՇԱՐԱԿԸ, ՓՈՇԻՆ ԿԱՄ ԽՄՈՐԸ

որ Բագլէօրեան գրութեամբ պատրաստուած անուշահոտ և հակաթունային է,

լինդերուն մէջի միքրոբները կը ջնջէ, բերնին գարշահոտութիւնը կը բուժէ, կոկորդին ու բերնի վարակներն ու բորբոքումները կ'անհետացնէ։ Ամենէն ստուգիւ ակռայի ցաւն իսկոյն կը հանդարտի Սուլագ Պէնէտիքթինի մէջ թրջուած կտոր մը բամպակով։ Փարիզի 1900ի Արուեստահանդէսին մէջ, ուր աշխարհի բոլոր ակռայի դեղերը ներկայացուած էին, Սուլագի Պէնէտիքթեան նաբը այս ակռայի դեղերն ամենէն հաշակաւորն, և այս կարեւոր Վարչութեան Տնօրէնն արուեստահանդէսին ժիւրիի անդամ անուանուելով, գերազանցապէս նուիրագործուեցաւ համբաւն այս արտադրութեան։

Մեծաքանակ կը ծախուի Ղալաթիա, Սանըքչըլար թիւ 77 Սաքիզ էֆ. Ղազարեանի դեղավաճառանոցին մէջ։ Կը գտնուի նաև Պահճէ Գաբու թիւ 13 Միքայէլեան և Բերա, Բէյշիւքեան դեղարաններ։
20—14

ՏՕՔԹ. Ա. ԵՕՐԿԻԱՏԷՍ
ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԷԹՈՏՈՎ ԵՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԲՈՒԺԷ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ
ՈՐՈՆՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆ Է

Տօքթ. Ա. Եօրկիատէս որ գաղղիական մշակ և մորթի հիւանդութեանց ճանրածանօթ մասնագէտ Տօքթ. Ֆուռնիէի օգնականը եղած է Բարիզի մէջ, այս տեսակ հիւանդութիւններէ տառապողները բժշկական նորագոյն ու կատարելագործուած մեթոտներով կը բուժէ իր դարմանատան մէջ՝ Բերա Այնալըչէշմէ, Հաքքովարօ Լէպօնի վերնայարկը առաջին յարկի աջ՝ ամէն օր կէսօրէն մինչեւ իրիկուն։

Մասնագէտ է մանաւանդ մազի թափուելը ամէն տեսակ հիւանդութեանց, եւրոպական վերջին գրութեամբ հիմնապէս կը բուժէ մազերու թափիլը, գլխու թեփն ու ճեղը։ Մորթային հիւանդութեան ունեցողները Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Շաբաթ օրերը (Ը. Թ.) ժամը 6էն մինչեւ ութ կ'ընդունի։
40—8

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՌ

Քարլօ էֆ. Անհամեան, հաստատուած Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 103, ծանօթ է իբր առաջնակարգ կօշիկի գործարանատէր և 1903ի Աթէնքի միջազգային ցուցահանդէսին մէջ պատուոյ վկայական առած է։ Կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ընտիր և առաջնակարգ նիւթերով և նորը ճաշակով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկներ ունի այրերուն համար, 60 ղրուշի գինով։ Կայ նաև կիներու համար խիստ ընտիր ...ի ... տղոց համար կօշիկներ ... անդունդումներ և այլն։

ՏՕՔԹ. ԼԷՈՆ Լ. ՊՈՒՎՈՒՍՔԻ

Այս անգամ հաստատուած է Մագրիգիւղ, Ձէվիզլիք։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր բնակարանը, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ։ Շաբաթ օրերը ձրի։
28—30

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ
ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Իմարաթը Ամիրէ իչուն 100տէ 25ի թէրէ խաղը վէ 100տէ 75 գույրուգ խաղը օլմագ իւզրէ պիր սէնէ զարֆընտա իմալ իթտիրիլէճէք 55 պին գըյէի ճէտուէ խաղըն պէհէր ճէտուէ գըյէսի մէճմուի 19 ղրուշ հիսապըյլա սէքիզ պուչուք ղրուշտա Թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղունտան վէ շէհրը հալը րումինին 18ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնէ գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուրսա գապուլ օլունաճաղընտան նօգսանըյլա իմալ իթմէք իսթէյէնլէրին խուլասէ ան նիսպէթինտէ թէէմին աքչէլէրինի վէ նախտա միւթէպէր վէ միւսատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյամը Թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ օնա գատար մէճլիսի իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։
5—4
Ֆի 11 Իյլուլ 1322

Ճանիպը ալիի Հիճազ իչուն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն լէվազիմը գըրթասիէնին մէճմուը 3500 ղրուշտա Թալիպի էօհտէսինտէ գալմըշ օլտուղընտան, վէ շէհրը հալը րումինին 16ընճը ճումաա էրթէսի կիւնիւնէ գատար 100տէ 5 վէ իքի կիւն զարֆընտա տա 100տէ 10 թէնզիլ գապուլ օլունաճաղընտան, նօգսանըյլա իխա իթմէք իսթէյէնլէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին աքչէլէրինի վէ նախտա միւթէպէր վէ միւսատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյամը Թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ 10ա գատար մէճլիսի իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։
12 Իյլուլ 322 3 3

Ճէվամիի շէրիֆէ իչուն սարֆ էյլէմէք իւզրէ պալմուտ մաքուլ թաքրիպէն 2500 գըյէի ճէտուէ մոխթէլիֆ գըթաատա մուհրապ մումլարընըն պէհէր ճէտուէ գըյէսի 8 ղրուշտա Թալիպի էօհտէսինտէ գալմըշ օլտուղընտան, վէ շէհրը հալը րումինին 16ընճը ճումաա էրթէսի կիւնիւնէ գատար խիւգտէ 5 վէ իքի կիւն զարֆընտա տա 100տէ 10 թէնզիլ գապուլ օլունաճաղընտան, նօգսանըյլա իմալ վէ իխա իթմէք իսթէյէնլէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին աքչէլէրինի վէ նախտա միւթէպէր վէ միւսատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյամը Թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ 10ա գատար մէճլիսի իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։
13 Իյլուլ 322 3—2

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԻՃՐԱ ՏԱՒՐԼԻՍԻՆՏԷՆ

Դրիգոր Պալեանըն մարանկօզ Թասրուֆամըզ զիմմէթինտէ Պէյօղլու Պիտայէթ Մահքէմէսի Իքինճի Հուգուգ տայիրէսի իւամըլլա մահքիւմ պի ալաճաղը օլան 32 պուչուք տէտէ լիրայի Օսմանինին մա ֆաիզ վէ մէսարիֆը մուհաքէմէ իսթիֆասը զըմնընտա մէտխունը մէրգումըն էօհտէսի թէսարրուֆընտա օլուպ Թահմինը հաճզա ալընան Պէյօղլուտէ ... Շէրպէթ խանէ սօգաղընտա քեաին ... պէշ տէրինլիկի տօզուզ զըրա քի ճէման 45 արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի 6 նումէրօ իլէ մուրագգամ պիր պապ ախըր վէ էլէճէմ մարանկօզ տիւքեանը լէտէլ միւզայէտէ 3700 ղրուշա ալթըն ...ի պէտէլ իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ Թէգաըրրուր իթմիշ օլտուղընտան, Թարիխը իլանտան իթիպարէն 31 կիւն զարֆընտա 100տէ 5 զամմըյլա Թալիպ օլանլարըն Պէյօղլու Պիտայէթ Մահքէմէսի Իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ վէ 31ինճի եանը շէհրը Թէշրինի էվվէլին 17ինճի սալը կիւնիւ գարարտատէսի քէշիտէ գըլընմագ իւզրէ 100տէ 10 նիսպէթինտէքի բէյ վէ տէրօզիթ աքչէլէրինի միւսթասհապէն սաաթ 5 րատէլէրինտէ էմլաքը մէզքիւրէ բիշկեահրընտա մէմուրի միւվաճէհէսինտէ հազըր պուլունմալարը տաիրէի մէզքիւրէտէն իլան օլունուր։
16 Էյլուլ 322

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ, ՓԻՏԻ ՕԳՏՈՒԻՔ
Երիտասարդներու ճշմարիտ խորհրդատու

ՏՕՔԹ. ԳՈՒԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Ամէն օր, բաց ի Կիրակի օրերէն, կը գտնուի Պէրպէրեան դեղարանը, Կերիկ Փաշա Պոսի ժամը 3էն մինչեւ 6, եւ Պանեէ-Գաբու Մէրհամէթեան-Պհանէի դեղարանը ժամը 7էն 11։
Ուրբաթ օրերը ձրի
երկու դեղարաններուն մէջ ալ

Տօքթ. Գարլօ Ցաքոբեան, իր բաղձալի փորձառութեամբ և եւրոպական ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մեթոտներով, արագապէս և ամենայն ...ե հետք թողլու կը դարմանէ ամէն տեսակ աֆրոդիտեան ախտերը, ինչպէս ջերմամիզութիւն (պել օօգր գլուգօ), կուր միլիգու, սանգռը մու և սիֆիլիս (Ֆրէնկի), սերմնահոսութիւն, երաշխավարձութիւն, ամլութիւն, անկարողութիւն, և մանաւանդ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն (ռըդրէ. սիօման թիւպկրալ եւ Իպէրգրօֆի ազ բրօստատ)։

Ուրոպայէ բերել տուած նորանոր գործիքներով, վերոյիշեալ հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւն կը կատարէ արագ և առանց ցաւ պատճառելու։

Մ... (միֆրոսքօբիք) զննութիւնք ... ախտերու ... և ...

Աւելորդ չէ ըսել թէ ... 44—50

ՏՕՔԹՕՐ
Ա. ԳԱԶԱԶԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
Կը դարմանէ ամէն տեսակ ներքին, վիրաբուժական եւ աֆրոդիտեան հիւանդութիւններ

Բաց ի Չորեքշաբթի և Ուրբաթ օրերէ, ամէն առաւօտ կանուխ և ժամը 9էն (Ը. Թ.) վերջ կը գտնուի իր բնակարանը՝ Մագրըգիւղ Սագըզ-Աղաճ. և ի դիւրութիւն Պոլսոյ իր հիւանդներուն Դշ. և Ուր. օրերէ զատ, կը գտնուի ժամը 6էն 9 (Ը. Թ), Պապը-Փաշա Եօգուշը Վահրամ էֆ. Ասատուրեանի դեղարանը։
19—30
Հինգշաբթի օրերը ձրի։

«ՕՌԷԿԱ»
5 սէնէ իչիւն թէահհ'ւտ օլունմուշ այարը սաաթլար, գատըն վէ էրքէք իչիւն էնվաի չէշիտ։
Եէկեանէ տէբօզիթօսը Տէրսա'ատէթտէ
ՕՐՕՋՏԻ-ՊԱՔ
31—50

ՄՈՒՍԱՎՎԷՐ ԹԷՐԱԳԳԸ
Պատկերազարդ Շաբաթաթերթ

Ամէն շաբթու, Հինգշաբթի օրերը, հրապարակ կ'ելնէ այս Թուրք չարաթաթերթը՝ ճոխ բովանդակութիւնով և մէկ երկու կտոր գեղեցիկ պատկերներով։ Խմբագրական մարմինը կազմուած է գրական հրապարակին վրայ ճանչցուած, կարող և հմուտ անձնաւորութիւններէ, որոնք իրենց յատուկ ոճերով օրը օրին կ'արտադրեն գրական, գիտական, առողջապահական և կենսագրական գեղեցիկ յօդուածներ։ Այս խիստ օգտակար թերթը, որ նմանը չէ տեսնուած աժանութիւնով մըն ալ (հատը 20 փարայի) կը ծախուի, կը յանձնարարենք Թուրքերէն գիտցող մեր բոլոր ընթերցողներուն։

Գաւառներու համար տարեկան բաժանեգինը — թղթատարի ծախքով — 20 ղրշ. է միայն և բացարձակապէս կանխիկ։ Դիմել՝ Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 44 Գրիգոր էֆ. Գույէրեանի Ասըր Գրատունը։
7—10

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱՅԵԱՆ